

Arkeologiset kaivaukset Lappeenrannan Kauskilan Kappelinmäellä kesällä 2000

Ville Laakso

Etelä-Karjalan museo
Lappeen kotiseutuyhdistys

Arkistotiedot

Ristiretkiajan - historiallisen ajan ruumiskalmiston kaivaus 2.8. - 30.8.2000

Kunta: Lappeenrannan kaupunki; kylä: Kauskila; kohde: Kappelinmäki

Tila: 1:143 Heikkilä (405-428-0001:0143)

Maanomistaja: Toivo Myllynen, Snellmaninkatu 25 A 30, 53100 Lappeenranta

Peruskarttalehti: 3133 09 Hanhijärvi; painovuosi 1995

Peruskarttakoordinaatit kohteen keskeltä: x=6763 64; y=3562 94; z=n. 72,5 (N60)

Aikaisemmat tutkimukset: inv. Björn Cederhvarf 1896
tark. Helmer Salmo 1953
kaiv. Unto Salo 1953
inv. Timo Miettinen 1974
koekaiv. Minna Kähtävä-Marttinen 1997
inv. Timo Jussila 1998
kaiv. Ville Laakso 1999

Aikaisemmat löydöt: KM 13098:1-18, KM 13365:1-207, KM 19474, KM 30670:1-35,
KM 31928:1-1007, KM rahakammio 99043

Vuoden 2000 löydöt: KM 32456:1-147 (diar. 18.1.2001)

Kaivauksilla otetut näytteet: ks. liite 1.

Kertomuksen alkuperäiskappale: Museovirasto, arkeologian osaston arkisto

Kertomukseen liittyvät diapositiivit: Etelä-Karjalan museo EKM 4161:1-89, ks. liite 2.

Kertomukseen liittyvät mustavalkonegatiivit: Etelä-Karjalan museo EKM 1440:1-89, ks. liite 3.

Kertomukseen liittyvät alkuperäiset kartat Museoviraston arkeologian osaston arkistossa:

1. Yleiskartta	1:200
2. Alue I vuoden 2000 kaivausten lopputilanne	1:100
3. Alue I eteläinen laajennus	1:50
4. Alue I läntinen laajennus, tasot 3-5 sekä korkeusluvut pinnalla ja tasoissa 1, 3-5	1:50
5. Alue I itäinen laajennus, tasot 3-5 sekä korkeusluvut pinnalla ja tasoissa 1, 3-5	1:50
6. Alue I ruudut 497-503/465-469, taso 6	1:50
7. Alue I ruudut 500-502/465-469, taso 7	1:50
8. Alue I ruudut 503-505/465-467 noin 70 cm:n syvyydessä	1:10
9. Alue I ruutu 503-504/468-469 noin 70 cm:n syvyydessä	1:10
10. Alue I itäprofiili x = 502,80-504,50; y = 469	1:10
11. Alue I haudat 41, 44, 47 ja 49	1:10
12. Alue I haudat 45, 46, 56 ja 62	1:10
13. Alue I hauta 48	1:10
14. Alue I hauta 51	1:10
15. Alue I haudat 52, 53, 61, 63 ja 64	1:10
16. Alue I haudat 58 ja 59	1:10
17. Alue I haudat 65, 66 ja 67	1:10

Sisällys:

1. Tutkimusten taustaa	4
2. Kaivausalueet ja mittaukset	4
3. Kaivaustekniikka ja dokumentointi	5
4. Kaivaushavainnot	5
4.1. Yleiset havainnot	5
4.1.1. Ruudut linjan x=497 pohjoispuolella	5
4.1.2. Eteläinen laajennus ruuduissa 488-492/466,50-469	7
4.2. Haudat	8
4.2.1. Yleistä	8
4.2.2. Hautakuvaukset	9
5. Yhteenveto kaivauksen tuloksista	19

Liitteet:	Liite 1: luettelo kaivauksella otetuista hiili- ja maanäytteistä
	Liite 2: luettelo kaivauksella otetuista diakuvista
	Liite 3: luettelo kaivauksella kuvatuista mustavalkonegatiiveista
	Liite 4: vedoksia kertomukseen liittyvistä mustavalkonegatiiveista
	Liite 5: kopiot kertomukseen liittyvistä alkuperäiskartoista

1. Tutkimusten taustaa

Arkeologisten tutkimusten jatkumisen Lappeen Kauskilan Kappelinmäen ruumiskalmistossa kesällä 2000 teki mahdolliseksi Lappeen kotiseutuyhdistyksen hankkima rahoitus. Kaivausten käytännön järjestelyistä vastasi Etelä-Karjalan museo. Järjestelyissä auttoi tänäkin vuonna Lappeenrannan seurakuntayhtymä; materiaali- ym. apua saatiin lisäksi Turun yliopiston arkeologian oppiaineelta. Kaivausalueelle pystytetyn sadekatoksen muodossa saatiin apua myös lappeenrantalaiselta rakennusyhtiöltä Taso-Line oy:ltä.

Tutkimusten valvojana toimi dos. Jukka Luoto Etelä-Karjalan museosta ja kaivausjohtajana allekirjoittanut. Piirtämisestä kentällä vastasi HuK Antti Bilund, joka on piirtänyt myös arkistokartat. Palkattuina kaivajina olivat arkeologian opiskelijat Anna-Maija Hytti, Hanna-Mari Nieminen, Juha Ruohonen ja Stefan Wessman.

Vapaaehtoisina kaivajina tutkimuksiin osallistuivat Jouko Ahtola, Hilikka Harmaala, Pirkko Ikävalko, Jaakko Korhonen, Pentti Laiho, Pirkko Nivanto, Marja Oikkonen, Aila Palokas, Säde Rantanen, Minna Rohunen, Pekka Sarvas ja Eero Siljander. Vapaaehtoisia oli työssä kerrallaan keskimäärin kolme ja Etelä-Karjalan arkeologian harrastajat Jatuli ry koordinoi työvuoroja. Kolmena päivänä oli kentällä mukana myös fil.yo Mia Lempiäinen huolehtimassa maanäytteiden otosta makrofossiilitutkimuksia varten. Kenttätöihin käytettiin kaikkiaan noin 160 henkilötyöpäivää. Kaivauksilla kertyneen luuaineiston luetteloinnista on huolehtinut Eija Ojanlatva.

Vuoden 2000 kaivauksen ensisijaisena tavoitteena oli tutkia vuoden 1999 kaivauksessa alueella I havaitut ja tuolloin kaivamatta jääneet haulaläikät. Lisäksi haluttiin selvittää, oliko saman alueen eteläpäässä jo saavutettu kalmiston raja, kuten vuoden 1999 tutkimusten perusteella näytti mahdolliselta.

Olosuhteet olivat kaivauksella kohtalaiset. Sateet häirtasivat selvästi vuotta 1999 enemmän, sillä kaikkiaan seitsemänä työpäivänä kärsittiin vedentulosta. Tilannetta helpotti ratkaisevasti kaivauksen loppupuolella alueen peitoksi saatu katos.

Kappelinmäen sijainnista, ympäristöstä ja tutkimushistoriasta ks. tarkemmin aiemmat inventointi- ja kaivauskertomukset Museoviraston arkeologian osaston arkistossa.

2. Kaivausalueet ja mittaukset

Koordinaattijärjestelmä säilytettiin tutkimusten jatkuessa ennallaan. Alueesta I olivat vuoden 1999 tutkimusten jälkeen loppuun kaivamatta ruudut 498-505/466-468, yhteensä 16 m² (vrt. vuoden 1999 kartta 1; myös ruudut 496-498/465,50-466 on vuonna 1999 kaivettu pohjaan). Näkyvillä olleiden läikkien kokonaan esille saamiseksi avattiin alueeseen kaivausten alussa laajennuksia länsi- ja itäisivuile kohtiin 499-505/465-466 (läntinen laajennus) ja 497-505/468-469 (itäinen laajennus) sekä eteläpäähän kohtaan 488-492/466,50-469 (eteläinen laajennus). Laajennusten ala oli yhteensä siis 24 m² ja vuoden 2000 kaivausala kaikkiaan 40 m². Eteläisen laajennuksen sijainnin ja koon sanelivat vieressä kasvaneet isot puut.

Korkeusmittauksia varten käytössä oli, kuten myös vuosina 1997 ja 1999, latta jossa numerointi alkaa yläosasta. Tämän vuoksi on huomioitava, että karttojen ym. vaaitusluvuissa lukemat pienenevät syvemmälle mentäessä. Vaaituskoneen taakselulukema kiintopisteelle oli koko kaivauksen ajan 248, kuten se oli myös vuosina 1997 ja 1999. Kiintopisteen absoluuttinen korkeus on 72,89 m mpy (ks. vuoden 1997 kaivauskertomus, s. 6).

3. Kaivaustekniikka ja dokumentointi

Tutkimuksissa noudatettiin samaa kerrosmenetelmää kuin vuonna 1999: turpeen alla oli 1. taso, sen alla 1. kerros, sen alla 2. taso jne. Kerrosten vahvuus oli 10 cm, edellisen kesän tapaan myös 3. kerroksessa. Alueen I loppuun tutkimaton osa oli vuonna 1999 kaivettu 5. tasoon asti.

Koska hautakuviot alkavat alueella erottua aikaisintaan neljännessä, mutta yleensä vasta viidennessä tasossa, kaivettiin ylimpien kerrosten sekoittunutta maata edellisen kesän tapaan pääasiassa lapiolla varovasti kuorimalla. Samasta syystä kaivettiin laajennuksissa 5 cm:n paksuiset 1. ja 2. kerros kerralla yhtenä kerroksena ja tasot piirrettiin vasta 3. tasosta alkaen. Ensimmäinen taso dokumentoitiin sanallisesti ja valokuvaamalla. Kivikkoisemmat ja hankalammat kohdat kaivettiin alusta asti lastalla; 5. ja 6. kerros kaivettiin jo kokonaisuudessaan lastalla. Tasot siistittiin 10 cm:n välein lastalla dokumentointia varten. Kaikki maa seulottiin.

Kun hautakuviot alkoivat erottua, kaivettiin lastalla ja tarvittaessa puuveitsillä. Hautaläikät kaivettiin ja seulottiin muusta maasta erikseen. Kun hautaläikät oli tutkittu pohjaan, kaivettiin niiden kohdalle vielä lapiolla varmistuskuopat. Varmistuskuoppia kaivettiin muihinkin loppuun tutkittuihin ruutuihin.

Suurimmassa osassa tasokarttoja käytettiin samaa 1:50 -mittakaavaa kuin aiemmissakin tutkimuksissa. Mittakaavaan 1:10 piirrettiin ne haudat, joissa oli näkyvissä rakenteita tai muutakin informaatiota kuin hautakuvion muoto ja koko. Valokuvaamisesta vastasi kaivausjohtaja.

Kaikki löytynyt luumateriaali otettiin jälleen talteen. Hiilinäytteitä otettiin ainoastaan selkeistä yhteyksistä. Maanäytteitä otettiin melko runsaasti ja mahdollisimman monesta ehjästä haudasta. Erityisesti pyrittiin ottamaan maanäytteitä ehjempinä säilyneistä haudoista vainajien vatsan kohdalta sekä näille verrokinäytteitä.

4. Kaivaushavainnot

4.1. Yleiset havainnot

4.1.1. Ruudut linjan x=497 pohjoispuolella

Kaivaus aloitettiin 2.8. avaamalla laajennukset alueen I länsisivulle kohtaan 499-505/465-466 (6 m²) ja itäisivulle kohtaan 497-505/468-469 (8 m²). Kohdissa ei näkynyt maan pinnalle mitään erikoista lukuunottamatta itäisen laajennuksen pohjoispäässä ollutta kuoppaa, joka on aimmista kaivauksissa todettu moderniksi. Kasvillisuus koostui saniaisista, ruhosta ja sammaleesta.

Turvekerroksesta ruudusta 499-500/468-469 löytyi moderni lankanaula ja ruudusta 502-503/465-466 samasta kerroksesta alumiinipaperipäällysteinen lääkekapseli (parasta ennen 16.02.97; kumpaakaan ei otettu talteen). Samoin ruudun 504-505/468-469 turvekerroksesta löytyi kaksi moderni lankanaulaa ja muovinen kertakäyttömuki; viimeksi mainitut löydöt ovat edellä mainitusta, jo vuoden 1997 kaivauksissa todetusta ilmeisen modernista kuopasta tai sen penkalta (ei otettu talteen). Vaikutti siltä, että kuopasta on luotu maata sen eteläpuolelle, jossa oli matala kumpare. Samasta kuopasta löytyi 1.-2. kerroksesta poikki sahattu oksa.

Molempien laajennusten 1. tasossa todettiin ruskeaa hiekkaa, joka oli humuksesta johtuen osin tummemman läikikästä. Molempien laajennusten eteläpäässä havaittiin 2. kerroksessa isohkoja hiilenpaloja. Läntisen laajennuksen 1.-2. kerroksista löytyi kolme pientä palaa palanutta savea (KM 32456:23, 27-28), 3. ja 4. kerroksesta kaksi sinisen helmen katkelmaa (:30, 33) sekä 3. ja 5. kerroksesta pari rautakuonan kappaletta (:34-35).

Ruutujen 500-501/468-469 ja 501-502/468-469 rajalla todettiin 3. kerroksessa kaksi tummempaa läikkää (ks. kartta 5 sekä dia 4161:10). Niistä toinen oli itä - länsi -suuntainen, muodoltaan melko soikea, pituudeltaan vähintään 25 cm ja korkeintaan 52 cm, leveydeltään 28 cm; se jatkui lännessä vuonna 1999 kaivetulle alueelle. Läikän pohja oli vain noin 30 cm:n syvyydellä. Toinen läikkä oli pohjois - etelä -suuntainen, selvempirajainen ja jatkui jonkin matkaa alaspäin 4. kerrokseen.

Kumpaakaan läikkää ei voitu riittävällä todennäköisyydellä määrittää haudaksi.

Ruudussa 503-504/465-466 todettiin 3. kerroksessa epämääräisiä puujäänteitä (suunta 370 gon, pituus n. 30 cm, poikki keskeltä, leveys 3-4 cm, paksuus n. 1,5 cm; 330 gon, pituus 5 cm, leveys 4 cm, paksuus 0,5 cm). Jäänteet tulkittiin luontaisiksi: lahoamistilassa oleviksi puunjuuriksi tai täytemaahan joutuneiksi muiksi luontaisiksi puiksi. Niiden alla oli isohkoja hiilenpaloja.

Ruuduissa 499-501/465-466 tuli 3. kerroksessa esille yhtenäinen ja selkeäraajainen kiveys, josta ruutuihin osui 1,5-2 metrin pituinen (pohjoinen - etelä) ja 50-60 cm leveä osa; kiveys jatkui alueen ulkopuolelle länteen ja etelään. Sen paksuus oli pari kivikerrosta, kivien halkaisija 5-30 cm, yleisimmin 10-15 cm. Kiveys dokumentoitiin piirtämällä 4. tasossa (ks. myös dia 4161:12).

Kiveys jätettiin kaivamatta 4. tasosta alaspäin, jotta se voidaan tulevaisuudessa tutkia kokonaisuudessaan. Heti sen rajojen ulkopuolella kaivausta kuitenkin jatkettiin, koska sen tuntumaan osui osa hautaläikästä. Todettakoon, että kiveyksen laidan kohdalla sen yläpuolella, kohdassa 465,00/500,30, oli maan pinnalle näkyvä isohko särmikäs kivi, jossa oli poranjälki. Kivi liittyy tietoihin eikä sillä todennäköisesti ole mitään tekemistä mainitun kiveyksen kanssa.

Kiveyksen luonnetta ei kaivauksen aikana esille tulleen osan perusteella voi määrittää. Sen kohdalla kaivausalueen länsipuolella oli maanpinnalla näkyvä pieni turpeen peittämä kohouma, joten kiveys muistutti ulkoisesti jonkin verran hautaröykkiötä, mutta kohouma saattoi johtua myös paikalla olleesta isosta lahoavasta kannosta. Koska kiveyksen laajuutta kaivausalueen ulkopuolella oli vaikea arvioida, voi kyseessä olla yhden tai useamman ruumishaudan päälle koottu kiveyskin. Myös jotkin aivan muut selitykset tulevat kyseeseen. Joka tapauksessa on kyse kiistatta ihmistekoisesta rakenteesta.

Laajennusten kohdalla oli 4. tasossa näkyvässä hiekassa selviä värieroja, jotka kuitenkin eivät vielä muodostaneet selkeitä hautaläikkiä. Kun laajennukset oli kaivettu 5. tasoon asti, saavutettiin taso, johon oli niiden välisellä alueella päästy vuonna 1999. Tämä taso puhdistettiin nyt esille kokonaisuudessaan (30 m²). Koska nyt alkoivat hautaläikät erottua jo melko hyvin, aloitettiin tästä tasosta ja alueen eteläpäästä läikkien kaivaminen yksitellen. Koska laajalla alueella oli limittäisiä tai aivan vierekkäisiä läikkiä, kaivettiin suurimmassa osassa aluetta yhtenäisesti esille vielä 6. taso (ks. kartta 6).

Hautaläikät erottuivat hiekkaisessa maassa tummempina, usein pääväriltään harmaina, ja niissä oli usein vielä pääväriä tummempia epäsäännöllisiä laikkuja. Ruuduissa 497-499/466-469 olleissa limittäisissä hautaläikissä todettiin 5. tasossa hiekan seassa myös savipilkkuja.

Kaivausalueen koilliskulmasta, ruuduista 504-505/467-469, tuli 5. ja 6. kerroksesta irtolöytöinä esiin kaksi lyijylasihelmeä (KM 32456:63-64). Samanlaisia helmiä löytyi tutkimusalueen samasta osasta jo edellisinkin vuoden kaivauksissa.

Ruuduissa 503-505/468-469 alettiin 5. kerroksesta alkaen oikoa resentistä kuopasta johtunutta epätasaisuutta kaivamalla korkeammalla olleita kohtia enemmän kuin syvemmillä olleita, jotta alla mahdollisesti olevat hautaukset voitaisiin tutkia yhtenäisessä tasossa. Ruudussa 503-504/468-469, ja jonkin verran myös viereisessä ruudussa 504-505/468-469, alkoi 5. kerroksesta lähtien esiintyä tummassa maakerroksessa irrallisia luita ja lukuisia arkunnauloja, jotka eivät olleet alkuperäisillä paikoillaan. Ne voidaan tulkita modernin kuopan kaivamisessa siirtyneiksi. Suuri osa nauloista oli huomattavan tiheässä rykelmässä.

Hyvin tummasta maasta aivan modernin kuopan pohjan kohdalla löytyi pronssiesineen katkelma, mahdollisesti soljesta peräisin oleva kappale kaarevaa pronssivarrasta (KM 32456:36; kartta 9; dia 4161:85). Oli mahdotonta määrittää, kuuluiko esine modernin kuopan siirtämään maahan vai kuopan alla olleeseen ilmeisen sekoittuneeseen kerrokseen. Alkuperäisellä paikallaan (oletettavasti haudassa) ei esine kuitenkaan löydettyessä ollut.

Heti viidennen tason alapuolelta tuli kaivausalueen länsireunassa kohdassa x=503 esille puujäänteitä, jotka vaikuttivat arkun kannelta. Ne merkittiin 5. tason karttaan ja kohta jätettiin loppuun kaivamatta, koska ne jatkuivat suurimmaksi osaksi kaivausalueen ulkopuolelle.

Haudan 42 kohdalla todettiin vielä noin 70 cm:n syvyydessä muuten puhtaassa maassa tumma ja hyvin selväraajainen pyöreä läikkä, jonka reunoja ympäröi hajoava puunkuori; näinkin syvällä saattoi siis tavata luonnon muovaamia, mutta joskus hyvinkin selvästi ihmistekoisilta vaikuttavia

rakenteita.

Tutkimusten edetessä todettiin, että alueelle osui jälleen useita hautaläikkiä, jotka jatkuivat kaivausalueen ulkopuolelle. Alueen laajentaminen yksittäisten hautaläikkien kokonaan tutkimiseksi on tiheässä olevien hautojen vuoksi tällä kohdalla Kappelinmäkeä hyvin riskialtista, koska koko ajan on vaara, että laajennuksiin osuu osia taas uusista läikistä. Siksi katsottiin viisaimmaksi jättää kaivamatta muutamia kaivausalueella olleita kohtia, joissa esille tulleet läikät jatkuivat suurimmaksi osaksi profiiliin (ks. kartta 2).

Ruudussa 500-501/465-466 hautojen 46 ja 56 lounaispuolella tuli noin 80 cm:n syvyydessä esille ilmeinen hautaläikkä, joka jatkui suurimmaksi osaksi lounaaseen kaivamattomalle alueelle ja myös em. kiveyksen alle (ks. kartta 12). Läikistä tutkittiin vain kaivausalueelle jäänyt osa. Kiveyksen alle jatkuneen haudan suunta saattaa olla karkeasti koillinen - lounas, mutta koska siitä oli näkyvissä vain pieni osa ja sen koillisenpuoleinen pää meni hautojen 46 ja 56 alle, jäi läikän suunta epävarmaksi, eikä sen kokoa voitu määrittää.

Ruutuun 502-503/465-466, haudan 57 luoteispuolelle, jätettiin kaivamatta suurimmaksi osaksi kaivausalueen ulkopuolelle jatkunevan hautaläikän itäpää, jonka kaivausalueelle (linjan y=465 itäpuolelle) osunut laajuus n. 60 cm:n syvyydessä oli itä - länsi -suunnassa n. 45 cm, pohjois - etelä -suunnassa 62 cm. Muodon perusteella kyseessä vaikutti olevan huomattavan leveä itä - länsi -suuntainen hautaläikkä.

Kaivauksen päättyessä ruudut 503-505/465-467 olivat tulleet noin 70 cm:n syvyyteen kaivetuiksi. Ruuduissa oli tuolloin tulossa esille ainakin viisi ilmeisesti varsin pienikokoista ja osin eri suuntaista hautaläikkää, jotka menivät toistensa kanssa limittäin, osa profiiliin jatkuen (ks. kartta 8; dia 4161:42). Päällekkäisyyksien vuoksi läikkien lukumäärää oli vaikea määrittää; se saattaa olla lähempänä kymmentäkin.

Aivan kaivausalueen pohjoisreunassa, kohdassa 504,70-505/465-467, oli noin 70 cm:n syvyydessä tullut esille noin 1,5 m pitkä, itä - länsi -suuntainen rivi nauvoja; useampien nauvojen välillä kulki ilmeisesti lahoavasta puusta peräisin ollut juova (kartta 8; dia 4161:41; hiilinäyte 2/2000). Kyseessä on todennäköisesti itä - länsi -suuntainen hauta, joka oli lähes kokonaan kaivausalueen ulkopuolella ja jätettiin siksi kajoamatta. Pohjaan kaivamatta jääneet ruudut 503-505/465-467 peitettiin harsolla ja maalla alkuperäiseen maan pinnan tasoon asti.

Ruudut 503-505/467-469 jäivät myös noin 70 cm:n syvyyteen, mutta pisimmälle tutkittu ruutu 503-504/468-469 jäi 5-10 cm muuta aluetta syvemmäksi (kartta 9; dia 4161:84). Edellä mainitut hautaläikkien kohdat mukaan lukien avattua aluetta jäi alueella I pohjaan kaivamatta melko tarkasti 10 m² (ks. kartta 2). Alueet peitettiin harsolla ja maalla alkuperäiseen maan pinnan tasoon asti. Pohjaan kaivettu ala vuonna 2000 oli, eteläinen laajennus mukaan luettuna, yhteensä siis melko tarkasti 30 m². Kaivausalueen profiileihin kiinnitettiin muovisuikaleet, jotta kaivauksia mahdollisesti jatkettaessa olisi helpompaa erottaa tutkitut alueet tutkimattomista.

4.1.2. Eteläinen laajennus ruuduissa 488-492/466,50-469

Laajennus avattiin 2.8. Kohdassa 488,50-489,50/466,70-467,80 oli maan pinnalle näkyvissä melko teräväpiirteinen kumpare, jonka halkaisija oli noin metri ja korkeus n. 30 cm; sen vieressä oli iso kivi. Muuten alueella ei näkynyt maan pinnalle mitään erikoista. Alueen kasvillisuus oli vastaava kuin em. laajennuksissa, lisäksi paikalla kasvoi mustikkaa ja yksi kataja.

Turvekerroksesta löytyi hiemen modernia rautalankaa (ei otettu talteen). Ensimmäisessä tasossa todettiin ruskeaa hiekkaa, joka oli humuksesta johtuen suurelta osin tummemman läikikästä. Ruutujen 490-491/467-469 rajalta löytyi 2. kerroksesta kaksi muovipussia (ei otettu talteen). Ruudusta 488-489/466,50-467 löytyi 2. kerroksesta noin 10 cm:n ptkä lenkiksi kierrettyä modernia rautalankaa, jota ei otettu talteen.

Kolmannessa tasossa oli näkyvissä vain humuksen värjäämää hiekkaa, eikä tilanne muuttunut 3. kerroksessaan. Neljännessä kerroksessa tumman pintamaan ja syvemmällä olleen vaaleamman hiekan rajalla erottui useita halkaisijaltaan 5-10 cm:n kokoisia tummia läikkiä. Koska niitä oli

lähekkäin useita ja osa niistä oli pitkänomaisia, epäiltiin niitä aluksi ihmistoiminnan aikaansaamiksi, mahdollisiksi auran- tai kuokanjäljiksi. Läikistä yksi osoittautui kuitenkin varmuudella luontaiseksi: lahonneesta juuresta oli säilynyt hieman kuorta, mutta sisäosa oli pois lahottuaan täyttynyt tylempää valuneella tummalla hiekalla. Toisessa kohdassa tuli esiin toinen juuren jäännös, jonka sisus oli vielä tyhjä. Muutkin läikät tulkittiin erittäin todennäköisesti samalla tavalla syntyneiksi.

Viidennessä tasossa tuli alueen koilliskulmassa esille ryhmä kiviä, ilmeisesti tahallisesti laadittu kiveys, joka jatkui idässä kaivausalueen ulkopuolelle (ks. kartta 3). Kyseessä saattaa olla hautaan liittyvä kiveys, joskaan selvää hautaläikkää paikalta ei todettu; toisaalta kiveyksestä näytti osuvan kaivausalueelle vain pieni osa.

Laajennuksen lounaiskulmassa ollut ilmeisen moderni kumpare kaivettiin tasaiseksi 5. kerroksessa. Samassa kerroksessa todettiin keskellä aluetta sijainneessa palaneessa (?) harmaassa läikässä palanut kivi. Alueen itäreunassa, kohdassa 489-491/467,50-469, oli 3. kerroksesta alkaen alkanut erottua laakea tumma läikkä, joka ulottui syvimmillään n. 45 cm:n syvyyteen ja jatkui idässä kaivausalueen ulkopuolelle (kartta 3; mv-kuva 1440:63; hiilinäyte 1/2000). Suuresta koosta ja laakeudesta johtuen kyseessä ei liene hautaläikkä, mutta selitystä ilmiölle ei kyetty kaivauksen puitteissa antamaan.

Puhdas pohjamaa saavutettiin eteläisellä laajennusalueella pääasiassa 45-60 cm:n syvyydessä. Muutamia tummempia läikkiä kaivettiin erikseen alaspäin aina 70 cm:n syvyyteen. Hautaa 54 lukuunottamatta (ks. ao. hautakuvaus) ei selviä havaintoja hautauksista alueella tehty. Pohjaan kaivettuun alueeseen tehtiin runsaasti lapionpistoja ja alue täytettiin 24.-25.8. Länsi-, etelä- ja itäprofiileihin asetettiin muovit, jotta kaivettu alue olisi tutkimusten mahdollisesti jatkuessa helppo erottaa kaivamattomasta. Alueen kulmiin jätettiin puupaalut.

Eteläisen laajennuksen pohjaluvut paaluittain olivat seuraavat: 488/466,50:120; 488/467:122; 488/468:110; 488/469:120; 489/466,50:132; 489/467:130; 489/468:096; 489/469:117; 490/466,50:140; 490/467:130; 490/468:117; 490/469:105; 491/466,50:149; 491/467:143; 491/468:128; 491/469:120; 492/466,50:159; 492/467:157; 492/468:137; 492/469:138.

4.2. Haudat

4.2.1. Yleistä

Numeroiduiksi ja tässä tarkemmin kuvattaviksi haudoiksi määriteltiin edellisen vuoden tapaan hautaukset, joissa oli säilynyt selvä hautakuvio tai luita alkuperäisillä paikoillaan. Hautojen numerointia jatkettiin aikaisempien kaivausten numeroinnista siten, että hauta 40 on ensimmäinen vuoden 2000 tutkimuksissa todettu ja tutkittu. Haudat numeroitiin juoksevasti siinä järjestyksessä kuin ne todettiin. Vain tutkitut haudat numeroitiin.

Hautojen suunnat määritettiin bussolilla ja ilmoitetaan gooneina. On huomattava, ettei mittaustarkkuus todellisuudessa ole yhden goonin luokkaa, sillä hautakuopan muoto saattoi olla epämääräinen ja vaihdella hieman eri syvyyksillä, joten suunnassakin esiintyi pientä vaihtelua riippuen siitä, mistä syvyydestä sitä mitattiin. Tarkat luvut ilmoittamalla kuitenkin saavutetaan esim. tilastollisia analyysejä varten suurempi tarkkuus kuin suunta vain ilmansuuntina ilmoittaen. Annettu gooniluku tarkoittaa pään suuntaa. Haudoissa, joissa ei ollut mahdollista erottaa, kumpi on pääpuoli, on hautakuvausissa ilmoitettu kaksi suuntaa.

Ilmoitettu koko tarkoittaa hautakuopan mittoja. Koko on mitattu oletetusta hautauksen tasosta, joka yleensä oli maassa tummimpana erottuva kohta. Koska luut eivät juurikaan olleet säilyneet, on myös syvyys ilmoitettu oletetusta hautauksen tasosta. Syvyys on mitattu turpeen yläpinnasta. Hautaläikissä ei todettu rakenteita tai jälkiä vainajasta, mikäli siitä ei alla erikseen ole mainittu. Termeillä ”päällä” ja ”alla” viitataan limittäisten hautojen keskinäiseen ikäjärjestykseen: hautaläikkä, joka on toisen ”päällä” on tätä nuorempi. Kaivauskartoissa selvästi näkyvää tietoa, esim. hautakuopan muotoa, ei ole tässä sanallisesti yleensä toistettu. Erikseen numeroituina

kalloina (ks. löytöluettelo) otettiin talteen ne kallot, joista kentällä arvioitiin säilyneen vähintään puolet. Näistä osa kuuluu numeroituihin hautoihin.

Kaivauksessa havaitut lukuisat pienikokoiset hautaläikät osoittautuivat joissakin tapauksissa haasteellisiksi tutkittaviksi: joskus niitä oli vaikea havaita, paitsi pienen kokonsa vuoksi, myös sen takia, että suurempiin läikkiin verrattuna ne olivat varsin usein mataliksi kaivettuja. Syy syvyyseroon on varmaankin käytännöllinen: pientä kuoppaa on hankala kaivaa kovin syväksi. Jos haudan syvyys on ollut vain 20-30 cm, eikä siinä ole esinelöytöjä, säilyneitä luita tai sisäisiä rakenteita, ei hautaläikkää välttämättä voi erottaa tummasta humuksensekaisesta kerroksesta lainkaan. Hankaluuksia aiheutuu myös, jos läikät ovat päällekkäisiä.

Ongelmaa lähestyttiin tutkimuksissa sillä periaatteella, että numeroiduiksi haudoiksi dokumentoitiin vain selvät ja varmat tapaukset. Tämä merkitsee sitä, että pienikokoisten lasten hautojen määrä Kappelinmäen kaivausalueilla saattaa olla todellisuudessa vielä havaittuakin suurempi. Toisaalta päällekkäiset hautaläikät mahdollistavat, milloin on selvää mikä hautakuvioista on kaivettu minkäkin päälle, hautojen keskinäisen ikäjärjestyksen määrittämisen.

4.2.2. Hautakuvaukset

Hauta 40

Sijainti: alue I, 499-501/466-468
 Suunta: 296 gon/96 gon
 Koko: 54 x 21 cm
 Syvyys: n. 70 cm
 Kartta 6
 Kuvat: dia 4161:35, mv 1440:35
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: maanäytteet 6/2000 ja 14/2000

Hautakuvio oli alkanut erottua jo vuoden 1999 kaivausten 5. tasossa. Hautakuopan muoto oli ylemmissä kerroksissa päihin levenevä, sen rajat osin epämääräiset. Syvemmälle tultaessa kuoppa pieneni huomattavasti. Korkeusluku haudan pohjasta: z=140 (n. 75 cm).

Hauta 41

Sijainti: alue I, 498-499/467-468
 Suunta: 306 gon/106 gon
 Koko: 93 x 33 cm
 Syvyys: n. 70 cm
 Kartta 11, 6
 Kuvat: dia 4161:39, mv 1440:39
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: maanäytteet 4/2000 ja 12/2000

Hautakuvio alkoi erottua epäselvästi 5. tasossa. Läikkä oli muodoltaan soikea, ylemmissä kerroksissa pieneltä osin päällekkäinen eteläpuolella sijainneen haudan 47 kanssa. Läikän itäpää oli selkeärajainen, länsipää vaaleanharmaa ja vaikeammin havaittavissa. Korkeusluku haudan pohjasta: z=146 (n. 75 cm; kallio).

Hauta 42

Sijainti: alue I, 501-502/466-469

Suunta: 306 gon

Koko: 157 x 44 cm

Syvyys: n. 75 cm

Kartta 7

Kuvat: dia 4161:29, 57, 68, 75, mv 1440:29, 57, 69, 76

Esinelöydöt: -

Näytteet: hiilinäyte 6/2000, maanäyte 26/2000

Hautakuvion muoto oli pyöristynyt suorakaide. Länsipäästä löytyi hampaita. Läikkä oli kaakkoiskulmaa leikkanneen hautaläikän alla ja lounaisnurkkaa leikkanneen haudan 43 päällä. Lähes varmasti koilliskulmaa aivan vähän leikkanneen vaaleamman hautaläikän alla (viimeksi mainittu jatkui profiiliin). Ylemmissä kerroksissa näytti siltä, että tämä hauta on myös haudan 50 päällä; syvemmällä tilanne näytti selvästi päinvastaiselta. Ikäjärjestystä ei voitu missään vaiheessa todeta täydellä varmuudella.

Haudan länsipäässä hautauksen tasossa todettiin tumma läikkä (22 x 15 cm); samassa tasossa oli pohjoisreunassa tarkasti kuopan reunaa 85 cm:n matkalla seurannut tumma raita, leveydeltään 0,5-2 cm. Itäpäässä näkyi vastaava raita, joka ei kuitenkaan seurannut tarkasti kuopan reunaa, vaan oli selvästi kuopan rajojen sisäpuolella. Maanäyte hautauksen tasosta otettiin poikkeuksellisesti itäpäästä, koska haudan keskiosassa hautakuvio leikkasi hautaa 50. Korkeusluku haudan pohjasta: z=142 (n. 75 cm).

Hauta 43

Sijainti: alue I, 501-502/466-468

Suunta: 293 gon/93 gon

Koko: 41 x 20 cm

Syvyys: n. 45 cm

Kartta 6

Kuvat: dia 4161:30, mv 1440:30

Esinelöydöt: -

Näytteet: maanäyte 5/2000

Pienikokoinen, kulmista pyöristyneen suorakaiteen muotoinen hautakuvio alkoi erottua 5. kerroksessa hauta 42:n lounaispuolella. Näytti ylemmissä kerroksissa olevan osittain limittäinen haudan 42 läikän kanssa, mutta todennäköisessä hautauksen tasossa haudat eivät enää leikkaneet. Hautauksen taso ei erottunut tummempana. Korkeusluku haudan pohjasta: z=173 (n. 50 cm).

Hauta 44

Sijainti: alue I, 497-498/467-469

Suunta: 305 gon

Koko: 123 x 45 cm

Syvyys: n. 65 cm

Kartta 11

Kuvat: dia 4161:39, 44, mv 1440:39, 44

Esinelöydöt: -

Näytteet: hiilinäyte 3/2000, maanäytteet 9-10/2000

Haudan 49 päällä. Hautakuopan muoto oli soikea. Kuudennessa tasossa luoteisreuna ei erottunut ja länsipäähän erottui melko heikosti. Hautaläikkä oli osin tummempi kuin alueen läikät yleensä. Hautauksen syvyydessä oli hampaita ja pääkallosta johtunut tumma läikkä, jonka koko oli 20,5 x 12 cm (pää lännessä). Hautaläikän etelä- ja itäreunassa näkyi kuopan reunaa myötäilevä n. 1 cm paksu tumma raita, jonka pituus oli etelässä n. 40 cm ja idässä n. 10 cm. Raita näytti jatkuvan myös hautauksen alle. Mahdollisesti kyse on hautakuoppaa vuoranneesta materiaalista. Hautakuoppa on aikanaan kaivettu kallioon asti; tumma raita oli välittömästi sen päällä. Raitaan liittyvä hiilinäyte 3/2000 on varmuudella peräisin haudasta 44, ei alla olevasta haudasta 49. Korkeusluku pohjasta: z=141 (n. 80 cm; kallio).

Hauta 45

Sijainti: alue I, 500-502/465-467
 Suunta: 316 gon/116 gon
 Koko: 173 x 54 cm
 Syvyys: n. 85 cm
 Kartta 12
 Kuvat: dia 4161:72, 73, mv 1440:73, 74
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: maanäytteet 8/2000 ja 29/2000

Haudan 62 päällä. Hautakuoppa oli selvärajainen, muodoltaan pyörästynyt suorakaide, itäpäästään hieman leveämpi. Kuudennessa tasossa näkyi haudan pohjoisreunassa 3-5 cm paksu tummempi juova hautakuopan reunaa myötäillen. Hauta oli tehty suoraan kallion päälle. Korkeusluku haudan pohjasta: z=146 (n. 90 cm; kallio).

Hauta 46

Sijainti: alue I, 500-501/465-467
 Suunta: n. 335 gon/n. 135 gon
 Koko: 75 x n. 30 cm
 Syvyys: n. 85 cm
 Kartta 12
 Kuvat: dia 4161:45, 65, 73, mv 1440:45, 66, 74
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: hiilinäyte 10/2000

Haudan kohdalla aiheutti dokumentointiongelmia se, että paikalla oli useita hautaläikkiä. Haudan länsipäätä ei ennen hautauksen tasoa voinut haudan 56 takia erottaa. Hautakuopan eteläreunaa kiersi noin 75 cm:n syvyydessä tarkasti reunaa seuraten n. 40 cm:n matkalla 1,5 cm leveä tumma raita. Noin 85 cm:n syvyydessä raita erottui samalla kohdalla n. 50 cm:n pituisena ja 2,5 cm leveänä.

Kaivausten alkuvaiheessa haudat 46 ja 56 näyttivät muodostavan yhden isomman hautaläikän, mutta syvemmillä ne erottuivat selvästi kahdeksi eri haudaksi. Noin 75 cm:n syvyydessä haudat näyttivät taas sulautuvan yhdeksi läikäksi, mikä voisi johtua siitä, että näiden hautojen alla olisi ollut kolmas ja isompi hauta; tämä selittäisi myös, miksi läikät ylemmissä tasoissa vaikuttivat yhtenäiseltä. Tässä tapauksessa alla oleva iso läikkä olisi hautoja 46 ja 56 vanhempi. Sen pituus noin 75 cm:n syvyydessä oli 126 cm, leveys 29 cm, suunta 332 gon/132 gon.

Isoa läikkää ei kuitenkaan määritetty omaksi haudakseen, koska yksiselitteisiä havaintoja sellaisesta ei saatu. Yhdeksi haudaksi läikkä olisi ollut luonnottoman pitkä ja kapea; noin 85 cm:n

syvydessä ilmeni myös, että iso läikkä teki keskellä loivan mutkan. Selitys ilmiölle lieneekin se, että haudat 46 ja 56 on kaivettu samankokoisiksi, osin limittäisiksi, lähes samansuuntaisiksi ja yhtä syviksi. Mahdollisesti molemmat haudat on tehty lyhyen ajan sisällä. Mahdollista, mutta kuopan tekemän mutkan vuoksi ehkä epätodennäköistä, on myös se, että yhteen hautakuoppaan olisi haudattu kaksi vainajaa.

Haudan 56 päällä. Korkeusluku haudan pohjasta: $z=150$ (n. 90 cm; kallio).

Hauta 47

Sijainti: alue I, 497-499/466-468

Suunta: 295 gon

Koko: 130 x 52 cm

Syvyys: 70 cm

Kartta 11

Kuvat: dia 4161:39, mv 1440:39

Esinelöydöt: KM 32456:1

Näytteet: maanäyte 11/2000

Läikkä oli osin päällekkäinen haudan 49 kanssa ja siitä vaikeasti erotettavissa; läikkien muodon ja värierojen perusteella molemmat voitiin kuitenkin varmuudella määrittää omiksi haudoikseen. Länsipäähän levenevä läikkä oli hieman tummempi kuin alla oleva hauta 49 ja lähes samanvärinen kuin hauta 44. Länsipäästä todettiin hampaita kahdestakin kohdasta, mutta samalta korkeudelta; periaatteessa osa niistä saattaisi kuulua hautaan 49, mutta lähes varmasti molemmat ovat haudasta 47. On myös mahdollista, että samaan kuoppaan on haudattu kaksi vainajaa. Haudasta löytynyt epämääräinen rautaesineen katkelma kuulunee täytemaahan. Korkeusluku haudan pohjasta: $z=146$ (n. 75 cm; kallio).

Hauta 48

Sijainti: alue I, 499-500/466-468

Suunta: 310 gon/110 gon

Koko: 117 x 48 cm

Syvyys: n. 65 cm

Kartta 13

Kuvat: dia 4161:35, 43, mv 1440:35, 43

Esinelöydöt: (KM 32456:2-11)

Näytteet: maanäyte 3/2000

Tuli näkyviin n. 30 cm:n syvydessä, paitsi itäpää, jonka raja alkoi hahmottua vasta 55 cm:n syvydessä. Läikän muoto oli kulmistaan pyörästynyt suorakaide; mitat hautaläikän rajojen osittaisen epäselvyyden vuoksi melko epätarkat. Tämän haudan ja haudan 51 leikkauskohdasta löytyneet arkunnaulat (KM 32456:2-11) voidaan tulkita jälkimmäiseen hautaan kuuluviksi, vaikka löytökohta oli sekoittunut. Haudan 51 päällä. Korkeusluku haudan pohjasta: $z=155$ (n. 75 cm).

Hauta 49

Sijainti: alue I, 497-499/467-469

Suunta: n. 324 gon/n. 124 gon

Koko: n. 185 x n. 53 cm

Syvyys: n. 60 cm
 Kartta 11
 Kuvat: dia 4161:39, mv 1440:39
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: -

Hautojen 44 ja 47 alla ollut vaaleampi ja isompi hautaläikkä, joka alkoi erottua paremmin vasta 60 cm:n syvyydessä ja silloinkin vain reunoiltaan, koska hauta 44 oli suoraan sen päällä. Haudan pohja oli jo n. 65 cm:n syvyydellä, joten se ei missään vaiheessa erottunut päällä olleista haudoista niin hyvin, että sen dokumentointi olisi ollut yhtenä kokonaisuutena mahdollista; tästä johtuen haudan mitat ja suunta ovat likimääräisiä. Korkeusluku haudan pohjasta: z=n. 147 (saven päällä).

Hauta 50

Sijainti: alue I, 500-502/467-468
 Suunta: 8 gon/208 gon
 Koko: 150 x 47 cm
 Syvyys: n. 70 cm
 Kartta 7
 Kuvat: dia 4161:40, 46, 50, 74, mv 1440:40, 46, 50, 75
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: hiilinäyte 8/2000, maanäyte 28/2000

Pohjois - etelä -suuntainen hauta, jonka kuoppa oli muodoltaan soikea. Erottui vielä 6. tasossa melko huonosti, koska meni päällekkäin parin muun haudan kanssa. Täytemaassa oli tarkoituksella jonoon aseteltuina 4 isohkoa kiveä, joista pienimmän halkaisija n. 15 cm, suurimman 40 cm (ks. kartta 6). Koska pohjoispää ei haudan 42 vuoksi erottunut kunnolla, saattoi haudan pituus olla hieman suurempikin, ei kuitenkaan enempää kuin 157 cm. Tässäkin haudassa todettiin tummia raitoja, jotka kiersivät hautakuoppaa n. 5 cm reunojen sisäpuolella. Raidasta saatiin hiilinäyte 8/2000, joka kuuluu varmuudella hautaan 50.

Aivan hautaläikän eteläpäässä todettiin suurin piirtein oletetusta hautauksen tasosta hammas, joka oli niin huonokuntoinen, ettei sitä saatu talteen. Vainajan pään sijoittumiseen etelään saattaa viitata myös se, että hautaläikkä oli eteläosastaan hieman leveämpi. Haudan 55 päällä. Ylemmissä kerroksissa näytti siltä, että tämä hauta on haudan 42 alla; syvemmällä tilanne näytti selvästi päinvastaiselta. Asiaa ei voitu missään vaiheessa todeta täydellä varmuudella. Korkeusluku haudan pohjasta: z=142 (n. 80 cm).

Hauta 51

Sijainti: alue I, 499-501/467-469
 Suunta: 272 gon
 Koko: 190 x 52 cm
 Syvyys: n. 80 cm
 Kartta 14
 Kuvat: dia 4161:43, 51, 53, 59-60, 63, mv 1440:43, 51, 53, 59-60, 64
 Esinelöydöt: KM 32456:2-20
 Näytteet: hiilinäytteet 4-5/2000, maanäyte 21/2000

Haudan länsipäässä tuli juuri ennen hautauksen tasoa esille pienempien kivien varaan asetettu laakakivi, jonka alla oli tyhjä tila sekä hautaan kuuluvan kallon jäännökset. Kivi vaikutti kalloa

suojaamaan asetetulta; se on voitu asettaa paikalleen myös vasta siinä vaiheessa, kun hautaa 48 on kaivattu ja samalla osuttu hautaan 51. Laakakiven mitat olivat 47 x 30 cm, paksuus suurimmillaan 6 cm.

Hautakuopan minimipituus oli 190 cm, mahdollisesti se jatkui idässä hieman kaivausalueen ulkopuolelle; kohdan päällekkäisten hautaläikkien vuoksi tästä ei kuitenkaan voinut varmistua. Haudassa saattoi naulojen ja lahonneen puunjäännösten perusteella todeta olleen selvän arkun (ks. kartta 14). Hautaan 51 ja sen arkkuun liittyviksi voidaan luotettavasti tulkita myös tämän haudan ja haudan 48 sekoittuneesta leikkauskohteesta löytyneet naulat (KM 32456:2-11). Nauloista ja muista jäännöksistä päätellen arkku osui kaivausalueelle kokonaisuudessaan; sen pituus oli n. 180 cm, ulkoleveys keskiosassa ja hautauksen tasossa oli 38-39 cm. Arkun reunan aiheuttamien tummien juovien paksuus arkun kyljissä oli 0,5-2 cm. Vatsan kohdalla olleen ison kiven alla todettiin samanlaista mustaa jäännöstä kuin arkun reunan kohdalla, joten kivi on ollut arkun kannen päällä. Vainajan pituudeksi saattoi kentällä arvioida karkeasti noin 168 cm.

Haudan jalkopää oli pääpuolta syvemmällä. Korkeusluku haudan pohjasta: vatsan kohdalla z=141, reisiluiden kohdalla z=137, haudan itäpäässä z=130.

Hauta 52

Sijainti: alue I, 502-503/467-469

Suunta: 314 gon

Koko: 109 x n. 38 cm

Syvyys: n. 45 cm

Kartta 15

Kuvat: dia 4161:47, mv 1440:47

Esinelöydöt: -

Näytteet: maanäyte 13/2000

Hautaläikkä oli soikea, etelässä limittäinen toisen hautaläikän kanssa ja siksi leveydeltään hieman epäselvä. Vainajan pienehkö kallo tuli näkyviin jo hieman ylempänä, joukko hampaita hieman alempana. Ei leikannut hautauksen tasossa haudan 53 kanssa. Korkeusluku haudan pohjasta: z=186 (n. 50 cm).

Hauta 53

Sijainti: alue I, 502-504/467-468

Suunta: 289 gon/89 gon

Koko: 60 x 21 cm

Syvyys: n. 55 cm

Kartta 15

Kuvat: dia 4161:56, mv 1440:56

Esinelöydöt: -

Näytteet: maanäytteet 16/2000 ja 18/2000

Ilmoitettu pituus on epävarma itäpäästä leikanneen toisen läikän vuoksi. Ei leikannut hautauksen tasossa haudan 52 kanssa. Korkeusluku haudan pohjasta: z=170 (n. 60 cm).

Hauta 54

Sijainti: alue I, 491-492/467-469

Suunta: 299 gon/99 gon
 Koko: 65 x 25 cm
 Syvyys: n. 60 cm
 Kartta 3
 Kuvat: dia 4161:55, mv 1440:55
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: maanäyte 17/2000

Ainoa eteläisellä laajennusalueella todettu hauta. Hautakuopan muoto soikea. Korkeusluku haudan pohjasta: z=119 (n. 70 cm).

Hauta 55

Sijainti: alue I, 500-501/466-468
 Suunta: 295 gon/95 gon
 Koko: 105 x 41 cm
 Syvyys: n. 60 cm
 Kartta 7
 Kuvat: dia 4161:50, mv 1440:50
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: maanäyte 24/2000

Haudan 50 alla. Hautakuopan muoto oli hieman epämääräinen, 7. tasossa näytti mahdolliselta, että paikalla oli kaksikin limittäistä läikkää. Korkeusluku haudan pohjasta: z=152 (n. 65 cm).

Hauta 56

Sijainti: alue I, 500-501/465-466
 Suunta: n. 338 gon/138 gon
 Koko: 30-56 x n. 27 cm
 Syvyys: n. 85 cm
 Kartta 12
 Kuvat: dia 4161:65, 73, mv 1440:66, 74
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: -

Haudan 46 alla ja suureksi osaksi limittäinen sen kanssa; tämän vuoksi mitat ovat likimääräiset. Ks. myös haudan 46 kuvaus. Korkeusluku haudan pohjasta: z=152 (n. 90 cm).

Hauta 57

Sijainti: alue I, 501-503/465-467
 Suunta: 330 gon/130 gon
 Koko: vähintään n. 50 cm x 27 cm
 Syvyys: n. 70 cm
 Kartta 7
 Kuvat: dia 4161:58, mv 1440:58
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: -

Hautaläikän molemmat päät olivat päällekkäiset muiden hautojen kanssa, minkä vuoksi haudan pituutta oli mahdoton tarkasti todeta. Länsipää meni limittäin suurikokoisen, kaivausalueen länsipuolelle jatkuneen hautakuvion kanssa, joten aivan haudan länsireunaa ei kaivettu 60 cm:iä syvemmälle, jotta isokokoisen haudan voi tulevaisuudessa tutkia kokonaisuena. Haudan 60 päällä. Korkeusluku haudan pohjasta: z=162.

Hauta 58

Sijainti: alue I, 502-503/465-466
 Suunta: 314 gon
 Koko: 74 x 32 cm
 Syvyys: n. 65 cm
 Kartta 16
 Kuvat: dia 4161:54, 61, mv 1440:54, 61
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: -

Haudan 59 alla. Hautaläikän muoto lähinnä suorakaide. Itäpää ei erottunut hyvin. Noin 60 cm:n syvyydessä tuli hautaläikän luoteiskulmassa näkyviin vainajan kalloa *in situ*. Hautakuopan pohjoisreunassa oli kallostavasemmalle kyljelle kulkenut n. 30 cm:n pituinen musta raita. Noin 63 cm:n syvyydessä näytti mahdolliselta, että paikalla oli kaksikin päällekkäistä ja vaikeasti toisistaan erotettavaa hautaläikkää (ks. dia 4161:61). Korkeusluku haudan pohjasta: z=174 (n. 65 cm).

Hauta 59

Sijainti: alue I, 502-503/466-467
 Suunta: 327 gon/127 gon
 Koko: 71 x 28 cm
 Syvyys: n. 62 cm
 Kartta 16
 Kuvat: dia 4161:54, 61, 76, mv 1440:54, 61, 77
 Esinelöydöt: KM 32456:21
 Näytteet: maanäyte 27/2000

Hautakuopan muoto pyörästynyt suorakaide. Noin 60 cm:n syvyydessä oli läikän itäpäässä pari kiveä, halkaisijaltaan noin 15 cm. Täytemaasta löytyi sinisen helmen pala. Haudan 58 päällä. Korkeusluku haudan pohjasta: z=163 (n. 65 cm).

Hauta 60

Sijainti: alue I, 501-502/465-467
 Suunta: 303 gon/103 gon
 Koko: min. 82 cm x 40 cm
 Syvyys: n. 75 cm
 Kartta 7
 Kuvat: dia 4161:58, mv 1440:58
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: maanäyte 23/2000

Hautakuopan muoto oli kulmistaan pyörästynyt suorakaide. Itäpää ei ollut näkyvässä, koska se oli päällekkäinen haudan 42 kanssa. Tämän vuoksi yllä on ilmoitettu haudan vähimmäispituus. Haudan 42 alla. Korkeusluku haudan pohjasta: z=146 (n. 80 cm).

Hauta 61

Sijainti: alue I, 502-503/467-469
 Suunta: n. 298 gon/98 gon
 Koko: 70-103 x n. 44 cm
 Syvyys: n. 50 cm
 Kartta 15
 Kuvat: dia 4161:64, 66, mv 1440:65, 67
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: maanäyte 20/2000

Läikkä oli hyvin epämääräinen; mitat ovat epätarkkoja. Läjän yhteydestä löytynyt kallo ei välttämättä ollut *in situ*. Melko tarkasti samasta kohdasta, kuin haudasta 64 löytyi hampaita, löytyi tästä haudasta kallo; on pieni mahdollisuus, että kyse on samalle vainajalle kuuluvista jäänteistä, jotka ovat hautoja tehdessä sekoittuneet. Haudan 64 päällä. Haudan pohja oli n. 55 cm:n syvyydessä.

Hauta 62

Sijainti: alue I, 500-502/465-467
 Suunta: 246 gon/46 gon
 Koko: 102 (minimi) x 46 cm
 Syvyys: n. 85 cm
 Kartta 12
 Kuvat: dia 4161:35, 73, mv 1440:35, 74
 Esinelöydöt: -
 Näytteet: hiilinäyte 11/2000

Koillinen - lounas -suuntainen hauta, jonka pituutta oli hyvin vaikea arvioida, koska molemmat päät olivat päällekkäisiä hautojen 45 ja 60 kanssa. Noin 85 cm:n syvyydessä tuli haudan 45 eteläpuolella esille väriltään haudan 62 hautaläikkää vastaava maa-alue; todennäköisesti kyseessä oli haudan 62 eteläpään reuna, mutta asiaa ei voitu täydellä varmuudella todeta. Haudan vähimmäispituudeksi muodostuu täten mainittu 102 cm (ks. kartta 12). Samassa syvyydessä tuli hautaläjän luoteisreunassa näkyviin himmeähkö tumma raita, josta otettiin hiilinäyte 11/2000. Haudan 45 alla; haudan 60 alla. Hauta oli tehty välittömästi kallion päälle. Korkeusluku haudan pohjasta: z= 146 (n. 90 cm; kallio).

Hauta 63

Sijainti: alue I, 502-503/467-468
 Suunta: 314 gon/114 gon
 Koko: 58 x 16 cm (n. 50 cm:n syvyydessä)
 Syvyys: n. 50 cm
 Kartta 15
 Kuvat: dia 4161:66, mv 1440:67

Esinelöydöt: -

Näytteet: maanäyte 22/2000

Hyvin kapea ja pitkä läikkä, joka hieman poikkeuksellisesta mudostaan huolimatta määriteltiin haudaksi, koska se oli varsin syvä, selvärajainen ja itä - länsi -suuntainen, kuten suurin osa muistakin hautaläikistä. Läikän itäpää oli hieman länsipäätä leveämpi, mutta vainajan pää on silti voinut olla haudan länsipäässäkin. Korkeusluku haudan pohjasta: z=167 (n. 60 cm).

Hauta 64

Sijainti: alue I, 502-503/467-469

Suunta: 300 gon/100 gon

Koko: 127 cm x 41 cm

Syvyys: n. 65 cm

Kartta 15

Kuvat: dia 4161:67, mv 1440:68

Esinelöydöt: -

Näytteet: maanäyte 25/2000

Haudan 61 alla. Haudan itäpää leikkasi hautaa 61. Melko tarkasti samasta kohdasta, kuin haudasta 61 löytyi kallo, löytyi tästä haudasta hampaita; on pieni mahdollisuus, että kyse on samalle vainajalle kuuluvista jäänteistä, jotka ovat hautoja tehdessä sekoittuneet. Ilmeisesti vatsan seutuvilla oli poikkeuksellisen tumma läikkä, josta otettiin maanäyte 25/2000. Korkeusluku haudan pohjasta: z=150 (n. 75 cm).

Hauta 65

Sijainti: alue I, 500-501/467-469

Suunta: 340 gon

Koko: 70-160 x 38 cm

Syvyys: n. 85 cm

Kartta 17

Kuvat: dia 4161:69, 78, mv 1440:70, 79

Esinelöydöt: -

Näytteet: -

Läikän kaakkoisosaa oli päällekkäinen mm. hauta 51:n kanssa, mistä syystä yllä mainitaan hautakuvion pienin ja suurin mahdollinen pituus. Haudan luoteiskulmassa tuli näkyviin pyöreä tumma läikkä (18 x 15 cm), josta löytyi hampaita. Vainajan pää on siis ollut luoteessa. Korkeusluku haudan pohjasta: z=131 (n. 90 cm).

Hauta 66

Sijainti: alue I, 500-501/468-469

Suunta: 300 gon/100 gon

Koko: 78 (minimi) x 38 cm

Syvyys: n. 75 cm

Kartta 17

Kuvat: dia 4161:69, mv 1440:70

Esinelöydöt: -

Näytteet: hiilinäyte 7/2000

Hauta jatkui idässä kaivauslaueen ulkopuolelle, joten yllä ilmoitettu pituus on vähimmäismitta. Haudassa todettiin n. 75 cm:n syvyydessä musta raita, joka ulottui n. 90 cm:n mittaisena haudan länsi- ja pohjoisreunaan (ks. kartta 17). Raidan paksuus oli n. 2 cm. Haudan 67 alla. Korkeusluku hautauksen pohjasta: z=135 (n. 85 cm).

Hauta 67

Sijainti: alue I, 499-501/468-469

Suunta: 276 gon/76 gon

Koko: 82 (minimi) x 15 (minimi) cm.

Syvyys: n. 75 cm

Kartta 17

Kuvat: dia 4161:69, mv 1440:70

Esinelöydöt: -

Näytteet: -

Hauta jatkui idässä kaivauslaueen ulkopuolelle, joten yllä ilmoitettu pituus on vähimmäismitta. Myös leveys on vähimmäismitta, koska hauta meni suurelta osin päällekkäin haudan 51 kanssa. Säilyneestä osasta päätellen alkuperäinen leveys on ollut todennäköisesti ainakin 30 cm. Haudassa todettiin n. 75 cm:n syvyydessä musta raita, joka ulottui n. 80 cm:n mittaisena haudan länsi- ja pohjoisreunaan (ks. kartta 17). Raidan paksuus oli n. 2 cm. Haudan 66 päällä. Korkeusluku haudan pohjasta: z=135 (n. 85 cm).

Hauta 68

Sijainti: alue I, 502-503/468-469

Suunta: 319 gon/119 gon

Koko: 46 (minimi) x 28 cm

Syvyys: n. 60 cm

Kartta 6

Kuvat: dia 4161:77, mv 1440:78

Esinelöydöt: -

Näytteet: hiilinäyte 9/2000

Hauta 52:n alta esiin tullut pienehkö hautaläikkä, joka jatkui itäprofiiliin (yllä mainittu pituus tarkoittaa kaivausalueelle osunutta osaa). Oli ilmeisesti osittain päällekkäinen hauta 61:n kanssa, mutta ikäjärjestyksestä ei kentällä saatu havaintoja. Haudassa oli musta raita hautakuopan pohjaa myötäillen. Korkeusluku haudan pohjasta: z=165 (n. 65 cm).

5. Yhteenveto kaivauksen tuloksista

Kappelinmäellä tutkittiin kesän 2000 kaivauksissa pohjaan asti yhteensä 30 neliömetrin laajuinen ala. Alueelta todettiin ja dokumentoitiin 29 ruumishautaa. Suurin osa haudoista oli pienikokoisia ja siten tulkittavissa lasten haudoiksi. Vuoden 1999 kaivauksen tulokset mukaanlukien onkin tutkittujen lasten hautojen määrä Kappelinmäellä huomattavan suuri: niitä on dokumentoitu yhteensä kolmisenkymmentä. Arkeologisen tutkimuksen näkökulmasta kyseessä on huomattavan

mielenkiintoinen ja arvokas aineisto.

Ehjiä esineellisiä hautauksia ei vuoden 2000 kaivausalueelle osunut, mutta löytöinä saatiin talteen mm. helmiä ja helmen paloja, pronssiesineen katkelma, rautakuonaa sekä runsaasti arkunnauloja. Kaivauksissa esille tullut luuaines oli selvästi huonommin säilynyttä kuin vuonna 1999. Tämä vahvistaa edellisen vuoden tutkimuksissa syntynyttä kuvaa, jonka mukaan poikkeuksellisen hyvin säilynyt luuaineisto keskittyy siihen kalmiston osaan, johon hautauksia on tehty tiheimmin.

Kaivausalueelle osuneet lukuisat toistensa kanssa limittäiset hautaläikät aiheuttivat jonkin verran dokumentointiongelmia, mutta toisaalta ne mahdollistavat useassa tapauksessa hautojen keskinäisen ikäjärjestyksen määrittämisen.

Myös kalmiston laajuudesta saatiin hieman uutta tietoa. Eteläisen laajennusalueen avulla pyrittiin selvittämään, jatkuuko kalmisto siinä suunnassa vielä vuonna 1999 todettujen hautojen eteläpuolelle. Alueelta todettiin yksi hautaus, joka yhdessä alueen reunaan osuneen ihmistekoisen kiveyksen kanssa osoittaa, että kalmisto jatkuu etelässä ainakin kaivauskoordinaatiston linjalle $x=490$ asti. Tutkimuksia on syytä jatkaa myös tässä suunnassa, ennen kuin kalmiston raja voidaan varmuudella määrittää. Vuoden 1953 kaivausalueen tarkasta sijoittumisesta ei saatu uutta tietoa; nyt tutkimuksen kohteina olleille alueille se ei ole ulottunut.

Vuoden 2000 tutkimukset herättivät myös monia mielenkiintoisia kysymyksiä. Esimerkiksi kaivausalueen länsireunassa havaitun mutta tutkitun alueen ulkopuolelle jääneen kiveyksen merkitys olisi tulevaisuudessa syytä selvittää. Tuleville kaivauksille sopiva tutkimusalue olisikin esimerkiksi nyt tutkitun alueen I ja Kappelinmäen ylittävän tien välinen kohta. Kiveyksen lisäksi tuolle paikalle osuu useita vuoden 2000 kaivauksissa todettuja suurikokoisiakin hautaläikkiä, jotka jatkuivat tämänkertaisen kaivausalueen ulkopuolelle, sekä todennäköisesti myös lisää lasten hautoja. Alueella saattaa olla myös kalmiston vanhimpiin kuuluvia hautoja, sillä tähän mennessä todetuista haudoista yksi vanhimmista, hauta 11, on aivan kyseisen alueen reunassa.

Kappelinmäen arkeologinen aineisto on vuosien 1997 ja 1999-2000 kaivausten tuloksena monipuolistunut huomattavasti; se muodostaa jo nyt erittäin mielenkiintoisen ja tutkimuksellisesti arvokkaan kokonaisuuden. On myös syytä uskoa, että tulevissa kaivauksissa aineistoa voitaisiin edelleen ratkaisevasti kartuttaa. Olisikin ehdottomasti pyrittävä siihen, että hyvään alkuun saadut Kappelinmäen tutkimukset jatkuvat.

Turussa 29.3.2001

Ville Laakso
kaivausjohtaja

Lappeenranta Kauskila Kappelinmäki 2000

Liite 1

Lettelo kaivauksella otetuista hiili- ja maanäytteistä

Hiilinäytteet

1/2000	Eteläisellä laajennusalueella 5. tasossa ja 5. kerroksessa näkyneen 1,6 m leveän tumman laakean läikän lounaisreunasta; hiiltynyttä puuta (ilmeisesti oksa), paksuus n. 2 cm. 16.8. x=488,95-489,10 y=468,65-469,00 z=131-134
2/2000	Kaivausalueen pohjoisprofiilin sisään ulottuvan itä - länsi -suuntaisen hautakuopan eteläreunasta naularivin kohdalta, mustasta haudan reunan suuntaisesta raidasta (mahdollisesti arkun reunaan). 17.8. x=504,85-504,90 y=465,85-466,05 z=182
3/2000	Hauta 44. Lounaisnurkasta, hautakuopan reunasta ja pohjasta, tummaa tahmeaa maata, joka lienee peräisin hautakuoppaa vuoranneesta orgaanisesta aineesta. 18.8. x=497,63-497,72 y=467,48-467,58 z=143-148
4/2000	Hauta 51. Arkun pohjoisreunan tummasta juovasta, hiilensekaista hiekkaa. 23.8. x=500,06-500,11 y=468,31-468,38 z=148
5/2000	Hauta 51. Arkun eteläreunan tummasta juovasta, hiilensekaista hiekkaa. x=499,52-499,56 y=468,04-468,09 z=147
6/2000	Hauta 42. Hiilensekaista maata hautakuopan luoteiskulmasta, mahdollisesti vainajasta tai vainajaa ympäröineestä orgaanisesta aineesta. 28.8. x=501,84-501,91 y=467,00-467,08 z=152
7/2000	Hauta 66. Hiilensekaista maata hautakuopan pohjoisreunasta, ilmeisesti hautakuoppaa vuoranneesta orgaanisesta aineesta. 29.8. x=500,65-500,70 y=468,45-468,50 z=140
8/2000	Hauta 50. Hiilensekaista maata hautakuopan koillisreunasta, ilmeisesti hautakuoppaa vuoranneesta orgaanisesta aineesta. 29.8. x=501,37-501,48 y=467,52-467,59 z=148
9/2000	Hauta 68. Hautakuopan alareunaa myötäilleestä tummasta hiilensekaisesta juovasta; profiilista. 29.8. x=502,53-502,59 y=468,98-469,00 z=169
10/2000	Hauta 46. Hautakuopan pohjoisreunalta, keskikohdasta itään, tummasta raidasta. 29.8. x=500,49-500,57 y=465,90-466,00 z=151
11/2000	Hauta 62. Hautakuopan luoteisreunassa olleesta tummasta raidasta. 29.8. x=501,42-501,55 y=465,92-466,05 z=148

Maanäytteet

- 1/2000 Hautaläikästä, 5. kerroksesta. Tummaa likaista hiekkaa n. 1 ltr. Korkeus mitattu näytteen alapinnasta, näyte otettu n. 2 cm:n paksuudelta. Kuuluu hautaan 44 tai sen alla olleeseen hautaan 49. Otettu 10.8.
x=497,70-498,02 y=468,10-468,42 z=179
- 2/2000 Hautaläikästä, 5. kerroksesta. Tummaa likaista hiekkaa n. 1 ltr. Korkeus mitattu näytteen alapinnasta, näyte otettu n. 2 cm:n paksuudelta. Kuuluu hautaan 47 tai sen alla olevaan hautaan. Otettu 10.8.
x=498,10-498,35 y=466,62-466,88 z=182
- 3/2000 Hauta 48. Tummaa likaista hiekkaa n. 1 ltr. Otettu 10.8. viidennestä kerroksesta.
x=499,33-499,56 y=466,66-467,31 z=179-189
- 4/2000 Hauta 41. Haudan itäpäästä, jossa läikkä tummempi. 5. kerroksesta. Noin 1 ltr tummaa likaista hiekkaa. Otettu 11.8.
x=498,40-498,76 y=467,56-467,83 z=176-179
- 5/2000 Hauta 43. Koko hautaläikän alalta 5. kerroksesta (z=179-183). Noin 1 ltr ruskeaa likaista hiekkaa. Otettu 11.8.
- 6/2000 Hauta 40. Koko hautaläikän alalta 6. kerroksesta (z=177). Noin 1 ltr ruskeaa likaista hiekkaa. Otettu 16.8.
- 7/2000 Haudat 46 ja 56. Otettu 6. kerroksesta. Noin 1 ltr tummaa likaista hiekkaa. Korkeus näytteen alapinnasta; näyte otettu n. 3 mm:n paksuudelta.
x=500,18-500,75 y=465,37-465,97 z=182
- 8/2000 Hauta 45. Otettu 6. kerroksesta. Noin 1 ltr tummaa likaista hiekkaa. Korkeus näytteen alapinnasta; näyte otettu n. 2 cm:n paksuudelta.
x=500,53-501,04 y=465,94-466,45 z=178
- 9/2000 Hauta 44. Otettu hautauksen tasosta. Noin 1 ltr tummaa likaista hiekkaa. Korkeus näytteen alapinnasta.
x=497,57-497,99 y=467,78-468,18 z=151
- 10/2000 Hauta 44. Tummaa maata hautakuopan reunasta ja pohjasta; lienee peräisin orgaanisesta aineesta. Noin 1,5 dl ruskeaa hiekkaa. Otettu 18.8.
x=497,63-497,79 y=467,48-467,73 z=143-148
- 11/2000 Hauta 47. Otettu hautauksen tasosta. Noin 1 ltr tummaa likaista hiekkaa.
x=498,06-498,31 y=466,64-467,00 z=146-148
- 12/2000 Hauta 41. Koko hautaläikän alalta noin 70 cm:n syvyydestä, jo hieman hautauksen tason alta (z=147). Noin 1 ltr tummaa likaista hiekkaa. Otettu 21.8.
x=509,55-509,75 y=461,05-461,20 z=212-218
- 13/2000 Hauta 52. Hautauksen tasosta ja hieman sen alapuolelta. Pyritty ottamaan vainajan vatsan arvioidulta paikalta. Näytteen kuuluminen puhtaasti hautaan 52 ei ole varmaa, koska hautakuoppaa leikkasi etelän suunnassa toinen läikkä. Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 21.8.

	$x=502,75-502,95$	$y=468,10-468,40$	$z=186$
14/2000	Hauta 40. Hautauksen tasosta ja hieman sen alta ($z=153$; n. 70 cm:n syvyys) koko hautaläikän alalta. Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 22.8.		
15/2000	Hauta 42 (?). Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 22.8.		
	$x=501,35-501,90$	$y=467,33-467,69$	$z=180$
16/2000	Hauta 53. Koko hautaläikän alalta n. 45 cm:n syvyydestä ($z=185$). Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 23.8.		
17/2000	Hauta 54. Koko hautaläikän alalta n. 60 cm:n syvyydestä ($z=125$). Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 23.8.		
18/2000	Hauta 53. Koko hautaläikän alalta n. 52 cm:n syvyydestä ($z=178$). Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 23.8.		
19/2000	Näytteet profiilista kohdasta $x=498,30-498,45$; $y=465,95-466,05$; $z=225$ (pinta) 19a: 15-20 cm pinnasta; 19b: 22-33 cm pinnasta; 19c: 33-40 cm pinnasta; 19d: 40-49 cm pinnasta		
20/2000	Hauta 61. Oletetulta vatsan kohdalta. Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 23.8.		
	$x=502,20-502,55$	$y=468,25-468,45$	$z=181$
21/2000	Hauta 51. Oletetulta vatsan kohdalta. Noin 1 ltr tummaa likaista hiekkaa. Otettu 23.8.		
	$x=499,45-499,75$	$y=467,57-467,87$	$z=143-148$
22/2000	Hauta 63. Hautauksen tasosta koko hautaläikän alalta ($z=174$; n. 55 cm). Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 24.8.		
23/2000	Hauta 60. Hautauksen tasosta koko hautaläikän alalta ($z=157-159$; n. 75 cm). Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 25.8.		
24/2000	Hauta 55. Hautauksen tasosta, itäpäästä haudan häiriintymättömästä osasta. Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 28.8.		
	$x=500,60-500,85$	$y=467,65-467,85$	$z=156-159$
25/2000	Hauta 64. Tummasta läikästä, todennäköisesti vatsan kohdalta, noin 65 cm:n syvyydestä. Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 28.8.		
	$x=502,20-502,40$	$y=467,85-468,10$	$z=164-167$
26/2000	Hauta 42. Hautauksen tasosta läikän itäpäästä. Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 28.8.		
	$x=501,54-501,76$	$y=467,83-468,17$	$z=147-151$
27/2000	Hauta 59. Hautauksen tasosta koko haudan alalta ($z=163-165$). Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 29.8.		
28/2000	Hauta 50. Hautauksen tasosta keskeltä hautaa. Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 29.8.		
	$x=500,71-501,10$	$y=467,24-467,45$	$z=147-150$

29/2000

Hauta 45. Hautauksen tasosta, oletetulta vatsan kohdalta. Noin 1 ltr ruskeaa hiekkaa. Otettu 29.8.

x=500,85-501,15

y=465,58-465,92

z=150-153

Lappeenranta Kauskila Kappelinmäki 2000

Liite 2

Luettelo kaivauksella otetuista diakuvista Etelä-Karjalan museon arkistossa

EKM 4161

Kuvannut Ville Laakso

1. Itäinen laajennus (ruudut 497-505/468-468) ennen turpeen poistoa. Pohjoisesta. 2.8.
2. Läntinen laajennus (ruudut 499-505/465-466) ennen turpeen poistoa. Pohjoisesta. 2.8.
3. Eteläinen laajennus (ruudut 488-492/466,50-469) ennen turpeen poistoa. Idästä. 2.8.
4. Läntinen laajennus 1. tasossa. Pohjoisesta. 3.8.
5. Itäinen laajennus 1. tasossa. Pohjoisesta. 3.8.
6. Eteläinen laajennus 1. tasossa. Idästä. 3.8.
7. Itäinen laajennus 3. tasossa. Pohjoisesta. 4.8.
8. Läntinen laajennus 3. tasossa. Pohjoisesta. 4.8.
9. Eteläinen laajennus 3. tasossa. Idästä. 7.8.
10. Läikkiä ruuduissa 500-502/468-469 kolmannessa kerroksessa. Lännestä. 7.8.
11. Itäinen laajennus 4. tasossa. Pohjoisesta. 7.8.
12. Kiveys ruuduissa 499-501/465-466 neljännessä kerroksessa. Idästä. 8.8.
13. Läntinen laajennus 4. tasossa. Pohjoisesta, 8.8.
14. Työkuva: alueen I hautaläikkiä puhdistetaan esille 5. tasossa. 9.8.
15. Itäinen laajennus 5. tasossa. Pohjoisesta. 9.8.
16. Läntinen laajennus 5. tasossa. Pohjoisesta. 9.8.
17. Alue I laajennuksineen 5. tasossa: runsaasti hautaläikkiä näkyvissä. Eteläkaakosta. 9.8.
18. Alue I laajennuksineen 5. tasossa: runsaasti hautaläikkiä näkyvissä. Pohjoiskoillisesta. 9.8.
19. Alue I laajennuksineen 5. tasossa: runsaasti hautaläikkiä näkyvissä. Pohjoisesta. 9.8.
20. Ruudut 497-499/466-469 tasossa 5. Lännestä. 9.8.
21. Ruudut 499-501/465-469 tasossa 5 (kiveys tasossa 4). Idästä. 9.8.
22. Ruudut 501-503/465-469 tasossa 5. Idästä. 10.8.
23. Eteläinen laajennus 4. tasossa. Idästä. 10.8.
24. Työkuva: Juha Ruohonen puhdistaa esille pääkalloa ruudussa 504-505/468-469. 10.8.
25. Luuta ja arkunnauloja ruudussa 503-504/468-469 viidennessä kerroksessa. Idästä. 11.8.
26. Ruudut 503-505/468-469 kuudennessa tasossa. Pohjoisesta. 11.8.
27. Ruudut 503-505/465-466 ja 503-504/466-467 kuudennessa tasossa. Pohjoisesta. 11.8.
28. Limittäisiä hautaläikkiä ruudussa 501-502/468-469 viidennessä kerroksessa. Idästä. 14.8.
29. Hauta 42 viidennen kerroksen puolivälissä. Idästä. 14.8.
30. Hauta 43 viidennen kerroksen puolivälissä. Idästä. 14.8.
31. Työkuva: hautaläikkiä tutkitaan. 14.8.
32. Tummia läikkiä ruuduissa 490-492/466,50-469 neljännessä kerroksessa. Idästä. 14.8.
33. Ruudut 497-499/466-469 kuudennessa tasossa. Idästä. 15.8.
34. Kallo 1/2000 löytöpaikallaan. Lounaasta. 15.8.
35. Ruudut 499-501/465-469 kuudennessa tasossa. Idästä. 15.8.
36. Työkuva: Stefan Wessman kaivaa hautaläikkää, jollaisia näkyy taustalla enemmänkin. 15.8.
37. Hautaläikkiä alueen I kuudennessa tasossa. Itäkaakosta. 15.8.
38. Eteläinen laajennus 5. tasossa. Pohjoisesta. 16.8.
39. Haudat 41, 44, 47 ja 49 noin 63 cm:n syvyydessä. Lastan kärjen kohdalla haudan 44 hampaita. Idästä. 17.8.
40. Hauta 50 kuudennessa tasossa. Pohjoisesta. 17.8.
41. Ruudut 504-505/465-467 seitsemännessä tasossa. Arkunnauloja *in situ*. Etelästä. 17.8.
42. Ruudut 503-505/465-467 seitsemännessä tasossa. Lännestä. 17.8.
43. Rautarengas ja rautanaula *in situ* hautojen 48 ja 51 leikkauskohdassa. Pohjoisesta. 17.8.
44. Hauta 44; hampaat ja kallon aiheuttama tumma läikkä *in situ*. Etelästä. 18.8.

45. Päällekkäisiä lasten hautoja haudan 46 kohdalla n. 60 cm:n syvyydessä. Idästä. 18.8.
46. Putkiluu ja hampaita haudan 50 täytemaassa n. 50 cm:n syvyydessä. Pohjoisesta. 18.8.
47. Hauta 52 hautauksen tasossa sekä ympäröiviä läikkiä. Idästä. 21.8.
48. Työkuva: Antti Bilund piirtää ja taustalla Juha Ruohonen kaivaa. 21.8.
49. Eteläinen laajennus 6. tasossa. Pohjoisesta. 21.8.
50. Haudat 50 ja 55 noin 60 cm:n syvyydessä. Etelästä. 22.8.
51. Hauta 51 noin 75 cm:n syvyydessä. Koillisesta. 22.8.
52. Ruudut 501-503/465-469 kuudennessa tasossa. Idästä. 22.8.
53. Haudan 51 länsipää laakakiven poistamisen jälkeen. Lännestä. 22.8.
54. Haudat 58 ja 59 noin 60 cm:n syvyydessä. Idästä. 23.8.
55. Hauta 54 noin 60 cm:n syvyydessä. Etelästä. 23.8.
56. Hauta 53 noin 55 cm:n syvyydessä. Etelästä. 23.8.
57. Hauta 42 noin 60 cm:n syvyydessä. Idästä. 23.8.
58. Haudat 57 ja 60 noin 65 cm:n syvyydessä. Idästä. 23.8.
59. Hauta 51 noin 75-80 cm:n syvyydessä; kallon jäännökset ja arkun reunaa näkyvissä. Koillisesta. 23.8.
60. Hauta 51 noin 85 cm:n syvyydessä. Kallo poistettu. Koillisesta. 24.8.
61. Haudat 58 ja 59 noin 65 cm:n syvyydessä. Pohjoisesta. 24.8.
62. Eteläinen laajennus pohjaan kaivettuna. Pohjoisesta. 24.8.
63. Hauta 51; jalkojen jäännöksiä esillä n. 90 cm:n syvyydessä. Idästä. 24.8.
64. Hauta 61 noin 45 cm:n syvyydessä. Idästä. 24.8.
65. Hautojen 46 ja 56 kohta noin 75 cm:n syvyydessä. Pohjoisesta. 25.8.
66. Hauta 63 ja haudan 61 alla ollut läikkä noin 50 cm:n syvyydessä. Idästä. 25.8.
67. Hauta 64 hautauksen tasossa (60-65 cm). Idästä. 28.8.
68. Hauta 42 hautauksen tasossa (n. 75 cm). Idästä. 28.8.
69. Haudat 65, 66 ja 67 noin 75 cm:n syvyydessä. Idästä. 28.8.
70. Työkuva: ruumishautoja kaivetaan. 28.8.
71. Työkuva: Stefan Wessman ja Anna-Maija Hytti tutkivat ruumishautoja. 28.8.
72. Työkuva: Juha Ruohonen kaivaa hautaa 45. 28.8.
73. Haudat 45, 46 ja 56 sekä osa hautaa 62 noin 80 cm:n syvyydessä. Profiilissa kiven alla näkyy suurimmaksi osaksi kaivausalueen ulkopuolelle jäävän haudan profiili. Idästä. 28.8.
74. Hauta 50 noin 70 cm:n syvyydessä. Pohjoisesta. 28.8.
75. Haudan 42 itäpäässä hautauksen tasossa näkyneitä tummia juovia. Lännestä. 29.8.
76. Hauta 59 hautauksen tasossa (n. 62 cm). Etelästä. 29.8.
77. Hauta 68; ylempi taso noin 50 cm:n syvyydessä, alempi noin 65 cm:n syvyydessä. Hautakuoppaa näkyy myös profiilissa. Huomaa myös tummat raidat. Lounaasta. 29.8.
78. Hauta 65 n. 80 cm:n syvyydessä. Huomaa kallosta aiheutunut tumma läikkä. Kaakosta. 29.8.
79. Hautojen 57 ja 58 länsipuolelle profiiliin jatkuvat hautakuviot, jotka jäivät vuonna 2000 kaivamatta. Idästä. 29.8.
80. Työkuva: Juha Ruohonen kaivaa hautaa 62. 29.8.
81. Eteläinen laajennus entistettynä. Koillisesta. 29.8.
82. Työkuva: Anna-Maija Hytti kaivaa ruumishautaa. 29.8.
83. Kohtaan 500,75-502,10/468,35-469,00 kaivamatta jääneiden, profiiliin jatkuvien hautakuviodien päät. Lännestä.
84. Ruutu 503-504/468-469 noin 70 cm:n syvyydessä. Idästä. 30.8.
85. Pronssiesineen katkelma (KM 32456:36) löytöpaikallaan. Etelästä. 30.8.
86. Kaivausalueen itäprofiili kohdassa 503,00-504,20/469. Modernin kuopan reuna näkyvissä. Lännestä. 30.8.
87. Työkuva: Pekka Sarvas ja Hanna-Mari Nieminen kaivavat ruumishautaa.
88. Työkuva: Juha Ruohonen seuloo.
89. Työkuva: kaivaus käynnissä.

Lappeenranta Kauskila Kappelinmäki 2000

Liite 3

Luettelo kaivauksella kuvatuista mustavalkonegatiiveista Etelä-Karjalan museon arkistossa

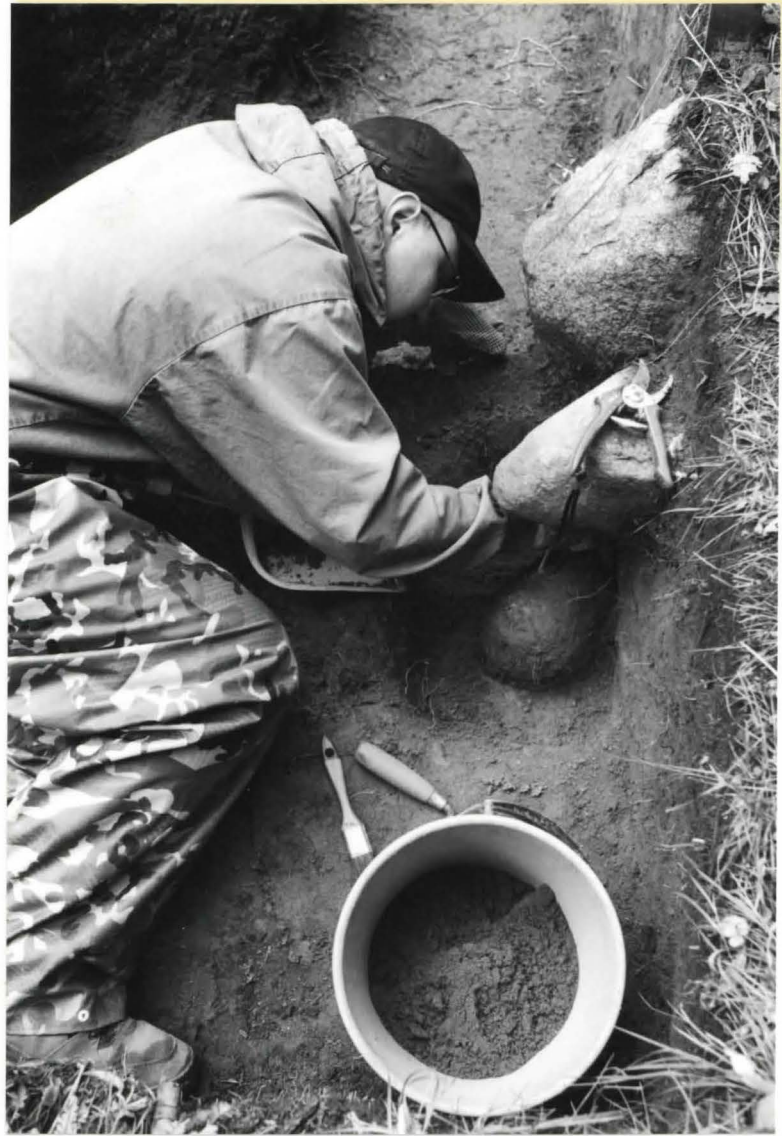
EKM 1440

Kuvannut Ville Laakso

1. Itäinen laajennus (ruudut 497-505/468-468) ennen turpeen poistoa. Pohjoisesta. 2.8.
2. Läntinen laajennus (ruudut 499-505/465-466) ennen turpeen poistoa. Pohjoisesta. 2.8.
3. Eteläinen laajennus (ruudut 488-492/466,50-469) ennen turpeen poistoa. Idästä. 2.8.
4. Läntinen laajennus 1. tasossa. Pohjoisesta. 3.8.
5. Itäinen laajennus 1. tasossa. Pohjoisesta. 3.8.
6. Eteläinen laajennus 1. tasossa. Idästä. 3.8.
7. Itäinen laajennus 3. tasossa. Pohjoisesta. 4.8.
8. Läntinen laajennus 3. tasossa. Pohjoisesta. 4.8.
9. Eteläinen laajennus 3. tasossa. Idästä. 7.8.
10. Läikkiä ruuduissa 500-502/468-469 kolmannessa kerroksessa. Lännestä. 7.8.
11. Itäinen laajennus 4. tasossa. Pohjoisesta. 7.8.
12. Kiveys ruuduissa 499-501/465-466 neljännessä kerroksessa. Idästä. 8.8.
13. Läntinen laajennus 4. tasossa. Pohjoisesta, 8.8.
14. Työkuva: alueen I hautaläikkiä puhdistetaan esille 5. tasossa. 9.8.
15. Itäinen laajennus 5. tasossa. Pohjoisesta. 9.8.
16. Läntinen laajennus 5. tasossa. Pohjoisesta. 9.8.
17. Alue I laajennuksineen 5. tasossa: runsaasti hautaläikkiä näkyvissä. Eteläkaakosta. 9.8.
18. Alue I laajennuksineen 5. tasossa: runsaasti hautaläikkiä näkyvissä. Pohjoiskoillisesta. 9.8.
19. Alue I laajennuksineen 5. tasossa: runsaasti hautaläikkiä näkyvissä. Pohjoisesta. 9.8.
20. Ruudut 497-499/466-469 tasossa 5. Lännestä. 9.8.
21. Ruudut 499-501/465-469 tasossa 5 (kiveys tasossa 4). Idästä. 9.8.
22. Ruudut 501-503/465-469 tasossa 5. Idästä. 10.8.
23. Eteläinen laajennus 4. tasossa. Idästä. 10.8.
24. Työkuva: Juha Ruohonen puhdistaa esille pääkalloa ruudussa 504-505/468-469. 10.8.
25. Luuta ja arkunnauloja ruudussa 503-504/468-469 viidennessä kerroksessa. Idästä. 11.8.
26. Ruudut 503-505/468-469 kuudennessa tasossa. Pohjoisesta. 11.8.
27. Ruudut 503-505/465-466 ja 503-504/466-467 kuudennessa tasossa. Pohjoisesta. 11.8.
28. Limittäisiä hautaläikkiä ruudussa 501-502/468-469 viidennessä kerroksessa. Idästä. 14.8.
29. Hauta 42 viidennen kerroksen puolivälissä. Idästä. 14.8.
30. Hauta 43 viidennen kerroksen puolivälissä. Idästä. 14.8.
31. Työkuva: hautaläikkiä tutkitaan. 14.8.
32. Tummia läikkiä ruuduissa 490-492/466,50-469 neljännessä kerroksessa. Idästä. 14.8.
33. Ruudut 497-499/466-469 kuudennessa tasossa. Idästä. 15.8.
34. Kallo 1/2000 löytöpaikallaan. Lounaasta. 15.8.
35. Ruudut 499-501/465-469 kuudennessa tasossa. Idästä. 15.8.
36. Työkuva: Stefan Wessman kaivaa hautaläikkää, jollaisia näkyy taustalla enemmänkin. 15.8.
37. Hautaläikkiä alueen I kuudennessa tasossa. Itäkaakosta. 15.8.
38. Eteläinen laajennus 5. tasossa. Pohjoisesta. 16.8.
39. Haudat 41, 44, 47 ja 49 noin 63 cm:n syvyydessä. Lastan kärjen kohdalla haudan 44 hampaita. Idästä. 17.8.
40. Hauta 50 kuudennessa tasossa. Pohjoisesta. 17.8.
41. Ruudut 504-505/465-467 seitsemännessä tasossa. Arkunnauloja in situ. Etelästä. 17.8.
42. Ruudut 503-505/465-467 seitsemännessä tasossa. Lännestä. 17.8.
43. Rautarengas ja rautanaula in situ hautojen 48 ja 51 leikkauskohdassa. Pohjoisesta. 17.8.
44. Hauta 44; hampaat ja kallon aiheuttama tumma läikkä in situ. Etelästä. 18.8.

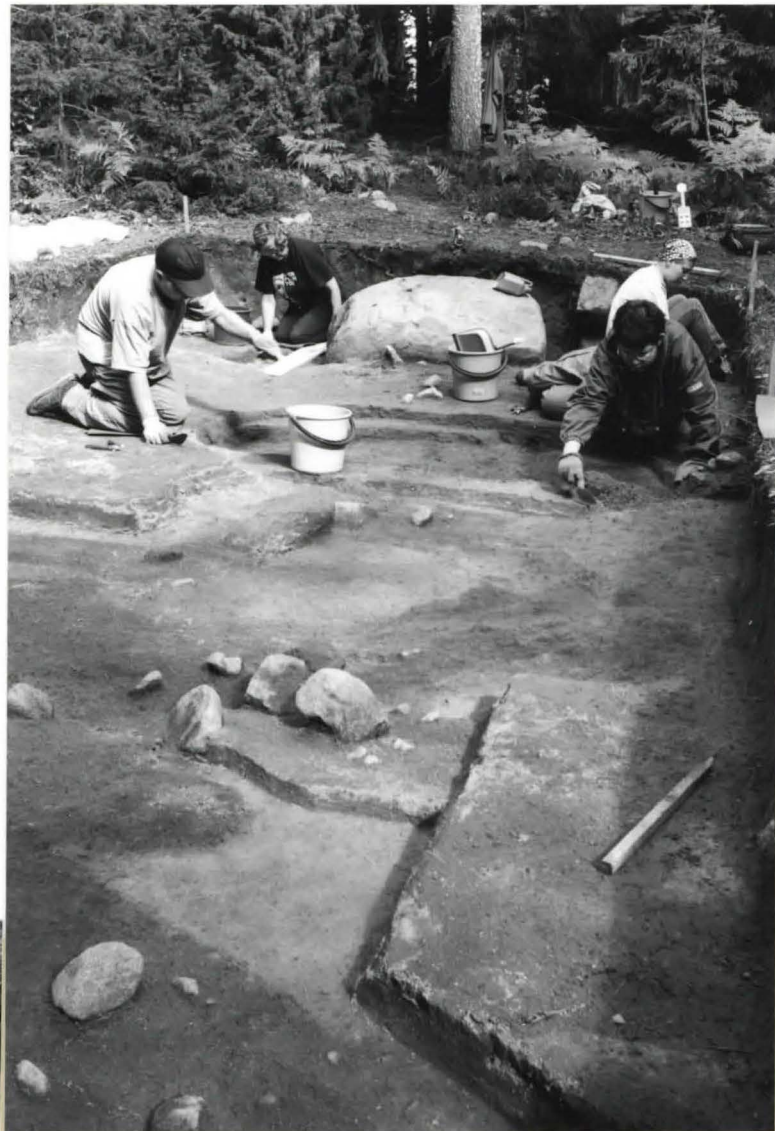
45. Päällekkäisiä lasten hautoja haudan 46 kohdalla n. 60 cm:n syvyydessä. Idästä. 18.8.
46. Putkiluu ja hampaita haudan 50 täytemaassa n. 50 cm:n syvyydessä. Pohjoisesta. 18.8.
47. Hauta 52 hautauksen tasossa sekä ympäröiviä läikkiä. Idästä. 21.8.
48. Työkuva: Antti Bilund piirtää ja taustalla Juha Ruohonen kaivaa. 21.8.
49. Eteläinen laajennus 6. tasossa. Pohjoisesta. 21.8.
50. Haudat 50 ja 55 noin 60 cm:n syvyydessä. Etelästä. 22.8.
51. Hauta 51 noin 75 cm:n syvyydessä. Koillisesta. 22.8.
52. Ruudut 501-503/465-469 kuudennessa tasossa. Idästä. 22.8.
53. Haudan 51 länsipää laakakiven poistamisen jälkeen. Lännestä. 22.8.
54. Haudat 58 ja 59 noin 60 cm:n syvyydessä. Idästä. 23.8.
55. Hauta 54 noin 60 cm:n syvyydessä. Etelästä. 23.8.
56. Hauta 53 noin 55 cm:n syvyydessä. Etelästä. 23.8.
57. Hauta 42 noin 60 cm:n syvyydessä. Idästä. 23.8.
58. Haudat 57 ja 60 noin 65 cm:n syvyydessä. Idästä. 23.8.
59. Hauta 51 noin 75-80 cm:n syvyydessä; kallon jäännökset ja arkun reunaa näkyvissä. Koillisesta. 23.8.
60. Hauta 51 noin 85 cm:n syvyydessä. Kallo poistettu. Koillisesta. 24.8.
61. Haudat 58 ja 59 noin 65 cm:n syvyydessä. Pohjoisesta. 24.8.
62. Eteläinen laajennus pohjaan kaivettuna. Pohjoisesta. 24.8.
63. Laakea kuoppa eteläisen laajennuksen itäprofiilissa. Lännestä. 24.8.
64. Hauta 51; jalkojen jäännöksiä esillä n. 90 cm:n syvyydessä. Idästä. 24.8.
65. Hauta 61 noin 45 cm:n syvyydessä. Idästä. 24.8.
66. Hautojen 46 ja 56 kohta noin 75 cm:n syvyydessä. Pohjoisesta. 25.8.
67. Hauta 63 ja haudan 61 alla ollut läikkä noin 50 cm:n syvyydessä. Idästä. 25.8.
68. Hauta 64 hautauksen tasossa (60-65 cm). Idästä. 28.8.
69. Hauta 42 hautauksen tasossa (n. 75 cm). Idästä. 28.8.
70. Haudat 65, 66 ja 67 noin 75 cm:n syvyydessä. Idästä. 28.8.
71. Työkuva: ruumishautoja kaivetaan. 28.8.
72. Työkuva: Stefan Wessman ja Anna-Maija Hytti tutkivat ruumishautoja. 28.8.
73. Työkuva: Juha Ruohonen kaivaa hautaa 45. 28.8.
74. Haudat 45, 46 ja 56 sekä osa hautaa 62 noin 80 cm:n syvyydessä. Profiilissa kiven alla näkyy suurimmaksi osaksi kaivausalueen ulkopuolelle jäävän haudan profiili. Idästä. 28.8.
75. Hauta 50 noin 70 cm:n syvyydessä. Pohjoisesta. 28.8.
76. Haudan 42 itäpäässä hautauksen tasossa näkyneitä tummia juovia. Lännestä. 29.8.
77. Hauta 59 hautauksen tasossa (n. 62 cm). Etelästä. 29.8.
78. Hauta 68; ylempi taso noin 50 cm:n syvyydessä, alempi noin 65 cm:n syvyydessä. Hautakuoppaa näkyy myös profiilissa. Huomaa myös tummat raidat. Lounaasta. 29.8.
79. Hauta 65 n. 80 cm:n syvyydessä. Huomaa kallosta aiheutunut tumma läikkä. Kaakosta. 29.8.
80. Hautojen 57 ja 58 länsipuolelle profiiliin jatkuvat hautakuviot, jotka jäivät vuonna 2000 kaivamatta. Idästä. 29.8.
81. Työkuva: Juha Ruohonen kaivaa hautaa 62. 29.8.
82. Työkuva: Stefan Wessman kaivaa ruumishautaa. 29.8.
83. Eteläinen laajennus entistettynä. Koillisesta. 29.8.
84. Työkuva: Anna-Maija Hytti kaivaa ruumishautaa. 29.8.
85. Kohtaan 500,75-502,10/468,35-469,00 kaivamatta jääneiden, profiiliin jatkuvien hautakuvioden päät. Lännestä.
86. Ruutu 503-504/468-469 noin 70 cm:n syvyydessä. Idästä. 30.8.
87. Työkuva: Antti Bilund pakkaa löytöjä. 30.8.
88. Pronssiesineen katkelma (KM 32456:36) löytöpaikallaan. Etelästä. 30.8.
89. Kaivausalueen itäprofiili kohdassa 503,00-504,20/469. Modernin kuopan reuna näkyvissä. Lännestä. 30.8.

EKM 1440:24

EKM 1440:19

EKM 1440:31

EKM 1440:35

EKM 1440:39

EKM 1440:48

EKM 1440:50

EKM 1440:64

EKM 1440:73

EKM 1440:74

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

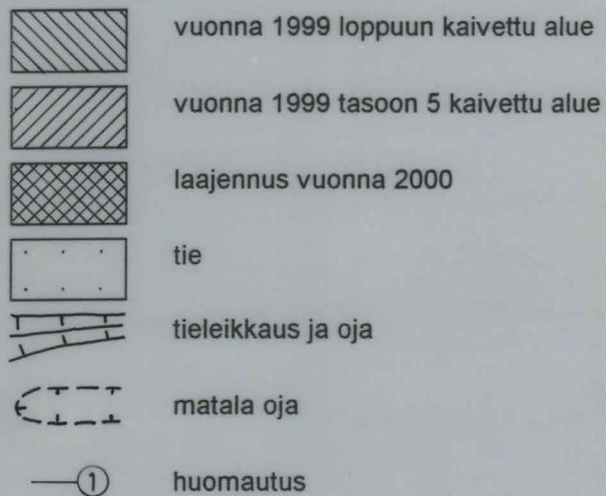
Yleiskartta

Mittakaava 1:200

Piirtänyt Antti Bilund

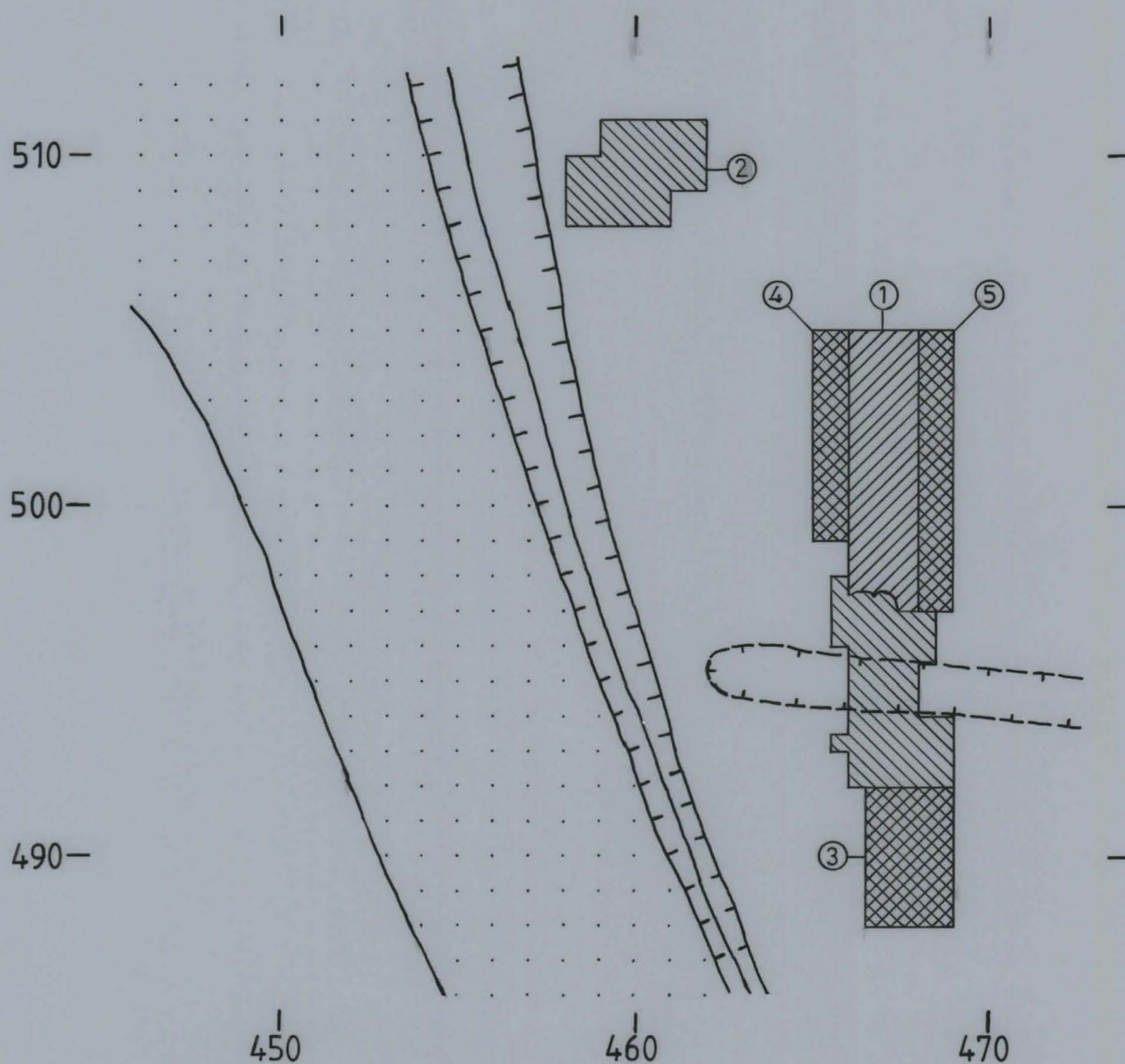
Huomautuksia:

- 1 kaivausalue I
- 2 kaivausalue II
- 3 kaivausalue I, eteläinen laajennus
- 4 kaivausalue I, läntinen laajennus
- 5 kaivausalue I, itäinen laajennus

10 m

N

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

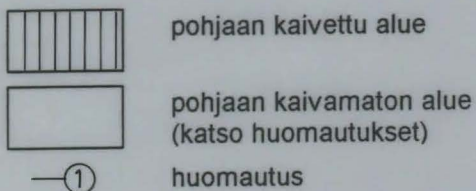
Alue I

Vuoden 2000 kaivausten

lopputilanne

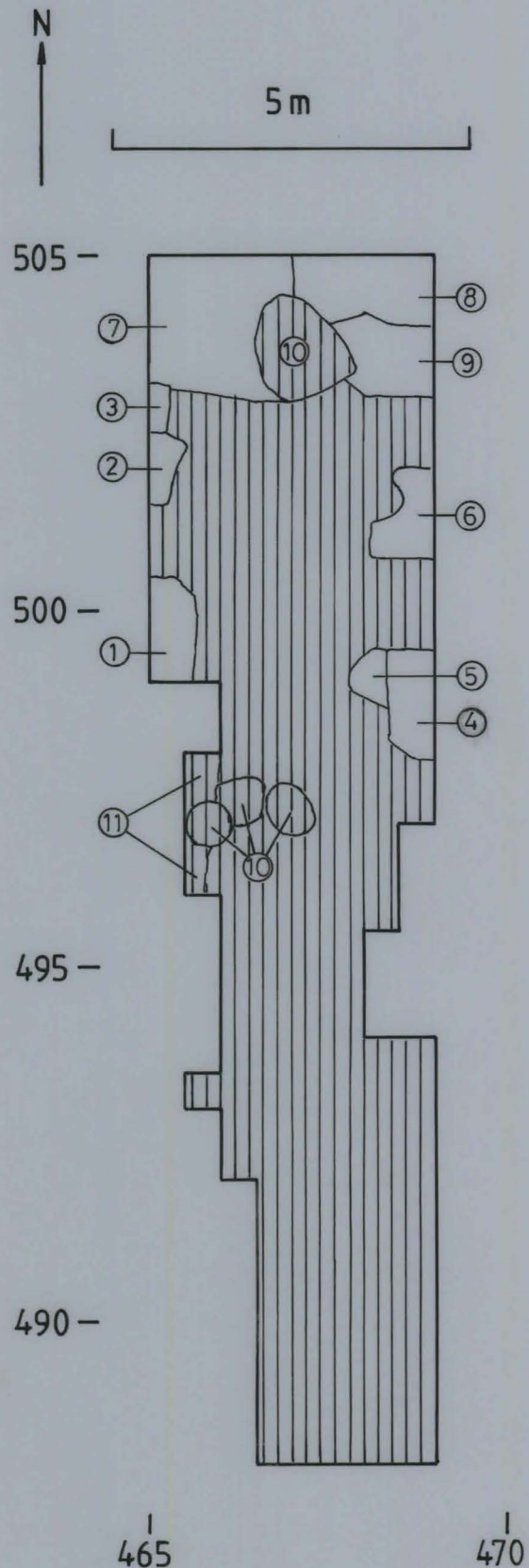
Mittakaava 1:100

Piirtänyt Antti Bilund

Huomautuksia:

- 1 jätetty tasoon 4, länteen ja etelään jatkuva kivirakenne
- 2 jätetty tasoon, joka on esitetty kartassa 16, länteen jatkuva hauta
- 3 jätetty tasoon 5, katso kartta 16
- 4 jätetty tasoon 5, kaksi tai kolme itään jatkuva hauta
- 5 jätetty tasoon 6, liittyy kohdan 4 alueeseen
- 6 jätetty tasoon 6, kaksi tai kolme itään jatkuva hauta
- 7 jätetty tasoon, joka on esitetty kartassa 8, useita hautoja, yksittäiset haudat eivät vielä erotu
- 8 jätetty samaan tasoon kuin kohdan 7 alue, ilmeisesti useita hautoja, yksittäiset haudat eivät vielä erotu
- 9 jätetty kartassa 9 esitettyyn tasoon, joka vastaa likimain paikalla olleen modernin kuopan pohjatasoa, alla on ilmeisesti vielä hautoja
- 10 suuri maakivi
- 11 kaivettu pohjaan jo vuonna 1999 (toisin kuin vuoden 1999 yleiskartassa on piirretty)

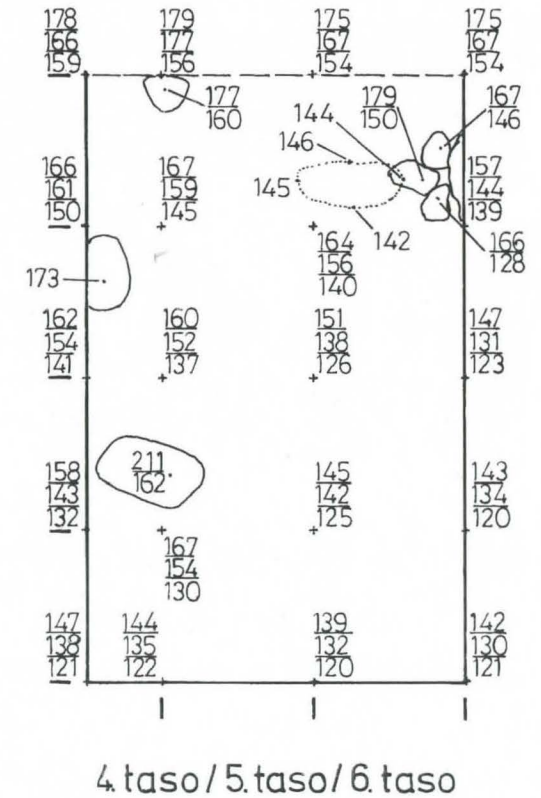
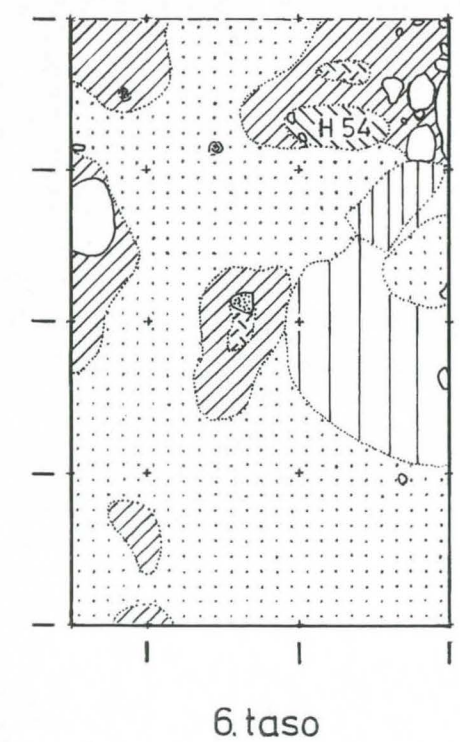
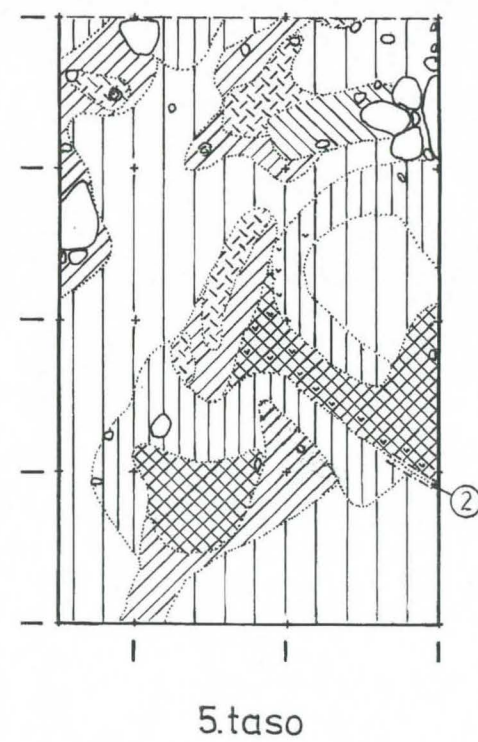
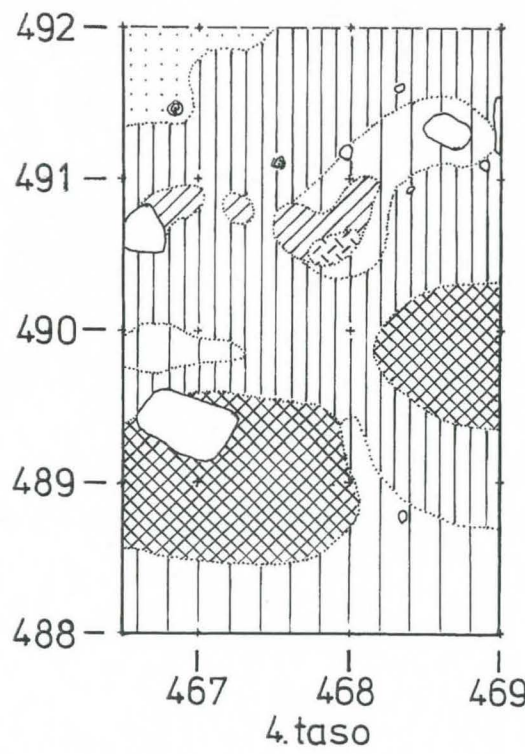
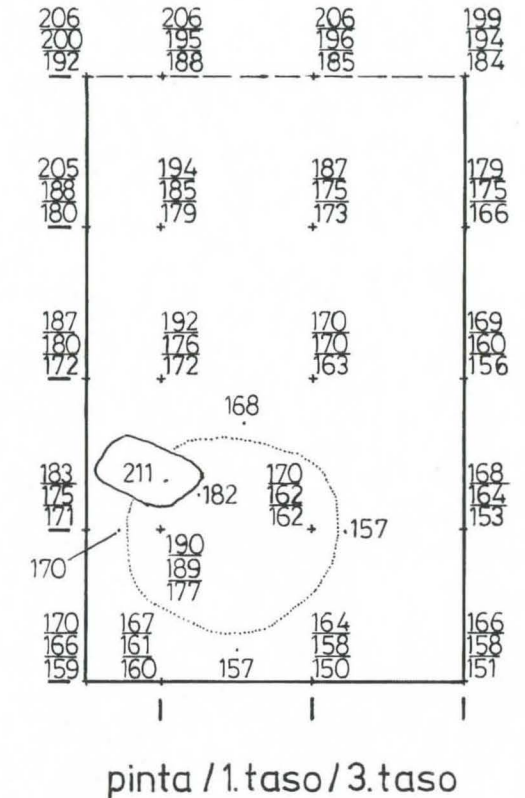
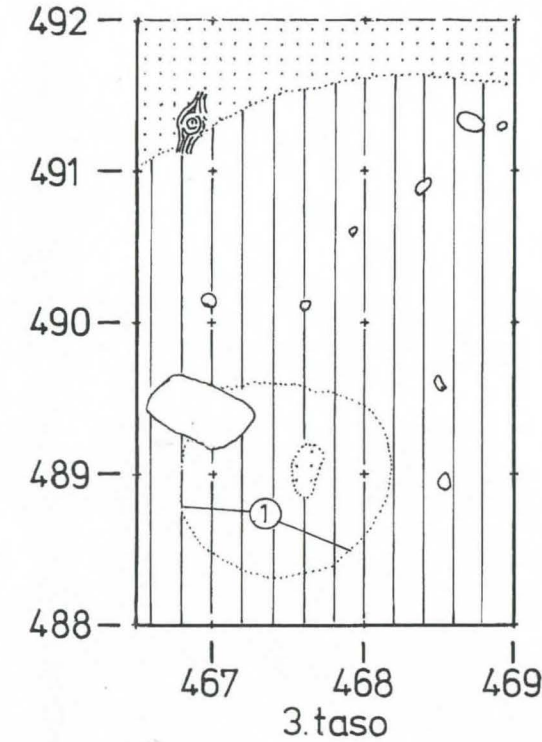
LAPPEENRANTA
Kauskila
Kappelinmäki
 Ville Laakso 2000
 Alue I
 Eteläinen laajennus
 Mittakaava 1:50
 Kiintopiste 248 = 72,89
 mmpy
 Piirtänyt Antti Bilund

	vaalea keltainen hiekka		hiiltä
	harmaa humuksen sekainen maa		kivi
	tummanharmaa humuksen sekainen maa		rikkoutunut, palanut kivi
	tumma humuksen sekainen maa		maalajien raja
	harmaanruskea tasavärinen likamaa		kaivetun alueen reuna
	punertava (palanut ?) hiekka		kaivausalueen reuna
	vaalean harmaa (palanut ?) hiekka	.123	korkeusluvut, taso 3 ja taso 6
		132	korkeusluvut, pinta / taso 1 / taso 3 ja taso 4 / taso 5 / taso 6
		+114	
		H 54	haudan numero
		①	huomautus

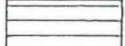

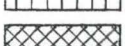

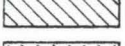
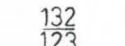
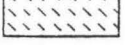
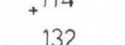

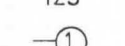

Huomautuksia:
 1 kumpare
 2 hiilinäyte 1/2000

3 m

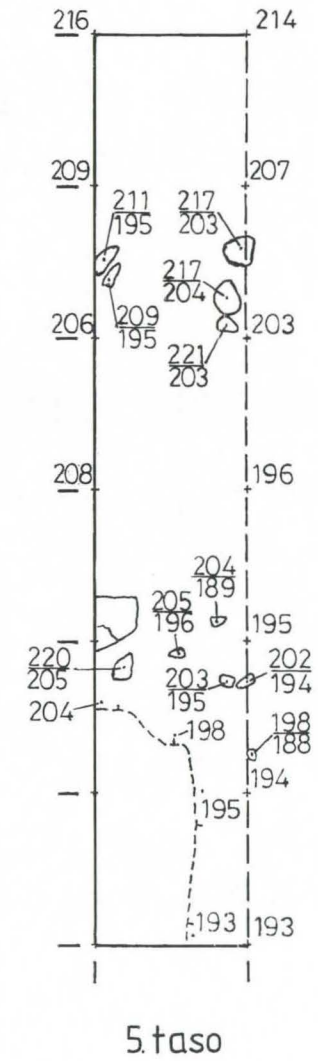
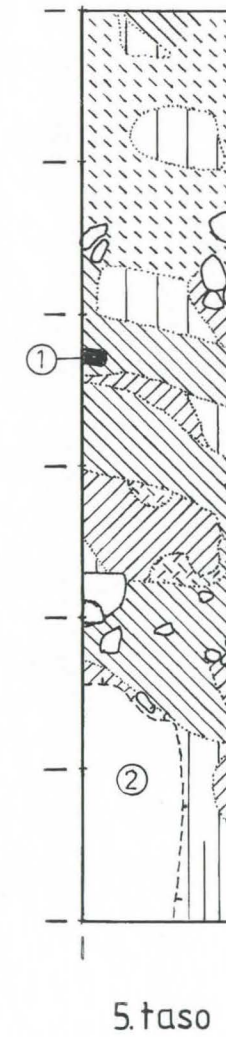
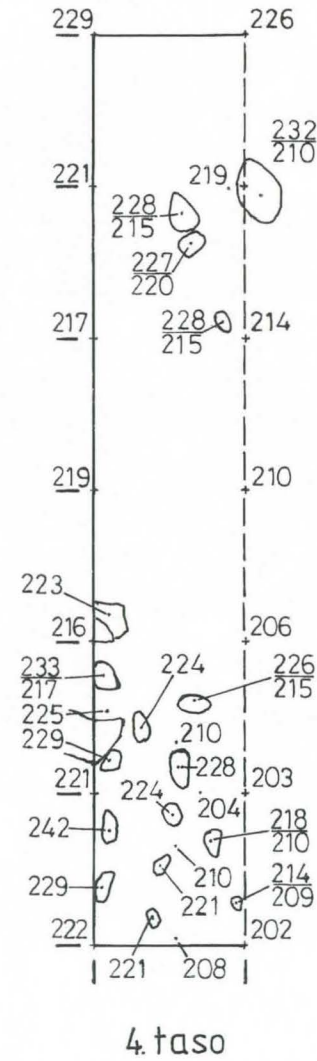
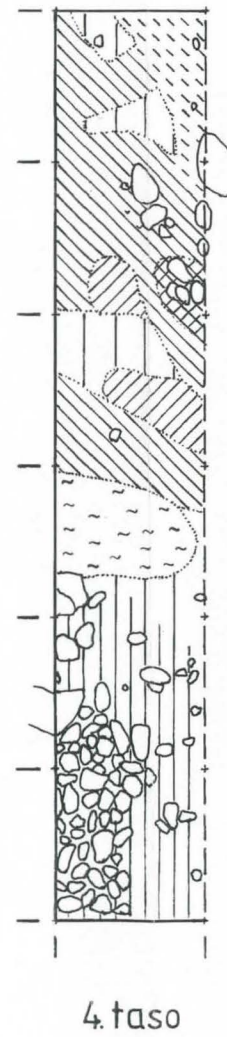
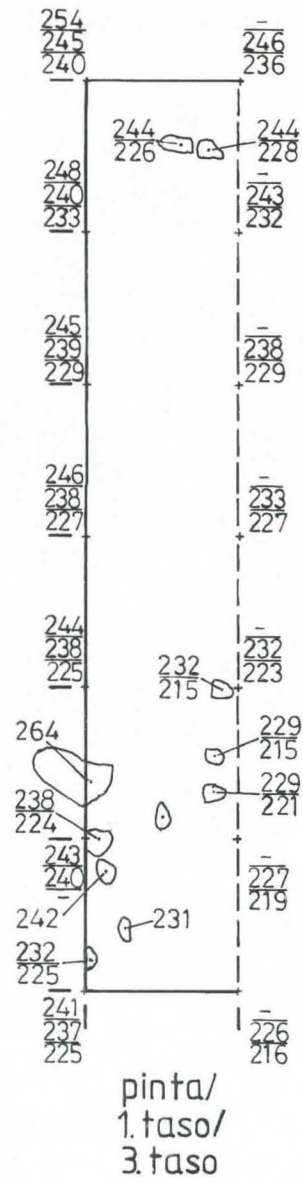
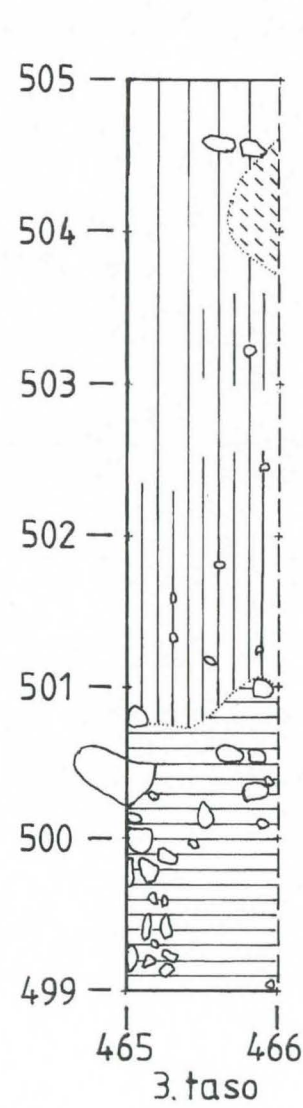
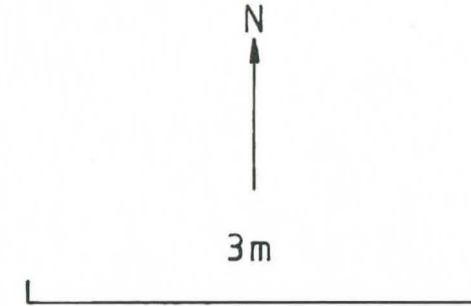

LAPPEENRANTA
Kauskila
Kappelinmäki
 Ville Laakso 2000
 Alue I
 Läntinen laajennus
 Tasot 3-5 sekä korkeusluvut
 pinnalla ja tasoissa 1, 3, 4 ja 5
 Mittakaava 1:50
 Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy
 Piirtänyt Antti Bilund

	noensekainen kirjava maa		vaalean harmaa (palanut ?) hiekka
	harmaa humuksen sekainen maa		maalajien raja
	tummanharmaa humuksen sekainen maa		jyrkkä reuna, laskusuunta
	tumma humuksen sekainen maa, juuria		kaivetun alueen reuna
	harmaanruskea tasavärinen likamaa		kaivausalueen reuna
	vaalea, harmaanruskea hiekka		kivi
	tumma, harmaanruskea hiilensekainen maa		muu materiaali (kts. huom.)
	punertava (palanut ?) hiekka		korkeusluvut, pinta / taso 1 / taso 3
			korkeusluvut, yläpinta / pohja
			huomautus

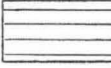

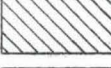
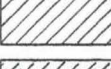

Huomautuksia:

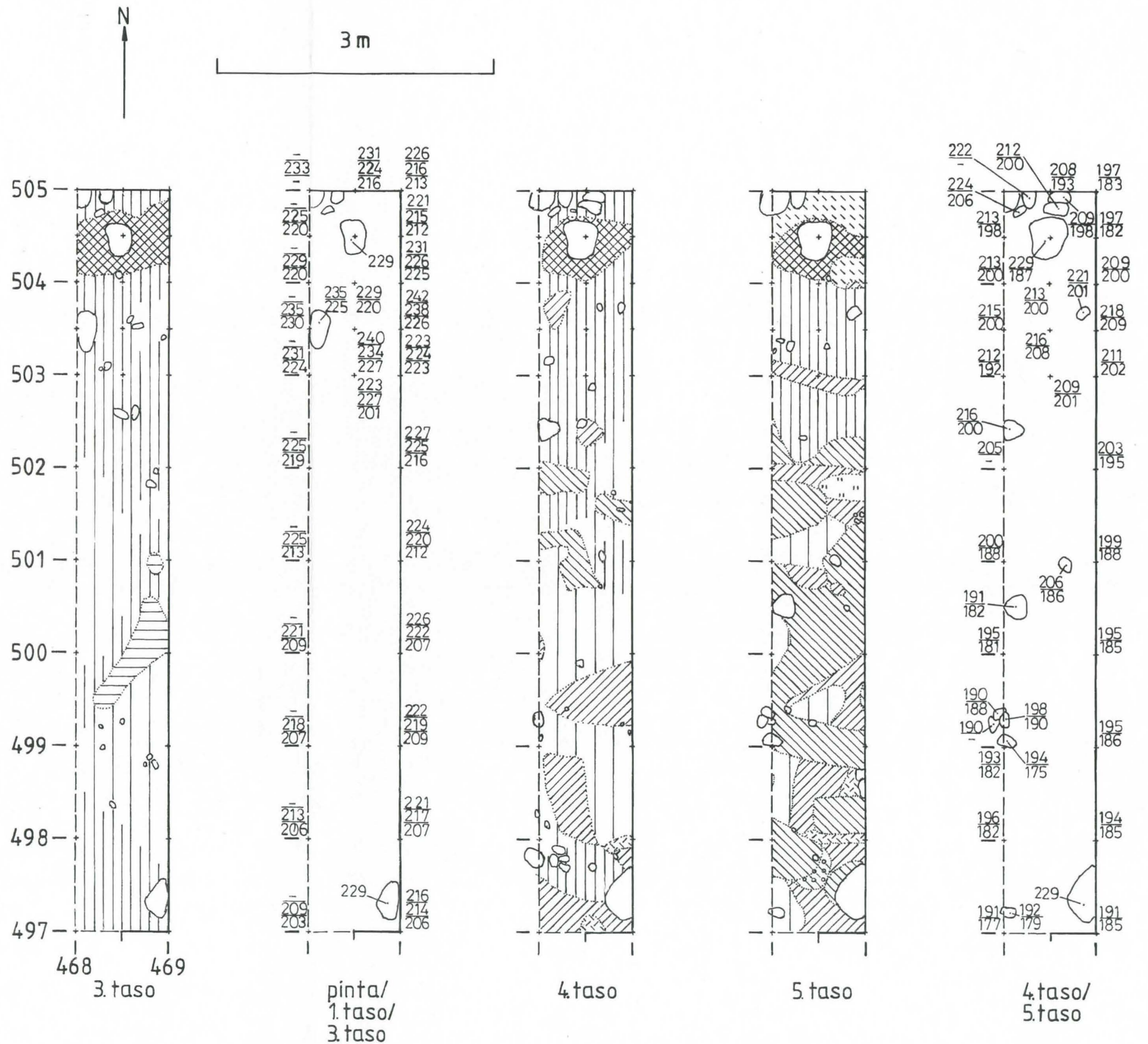
- 1 puuta, syyt itä-länsi-suunnassa, z = 203
- 2 jätetty tasoon 4

LAPPEENRANTA
Kauskila
Kappelinmäki
 Ville Laakso 2000

Alue I
 Itäinen laajennus
 Tasot 3-5 sekä korkeusluvut
 pinnalla ja tasoissa 1, 3, 4 ja 5
 Mittakaava 1:50
 Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy
 Piirtänyt Antti Bilund

- noensekainen kirjava maa
- harmaa humuksen sekainen maa
- tummanharmaa humuksen sekainen maa
- tumma humuksen sekainen maa, juuria
- harmaanruskea tasavärinen likamaa
- harmaa sorainen likamaa
- vaalea, harmaanruskea hiekka
- kirjava ruskea likamaa
- punertava (palanut ?) hiekka
- vaalean harmaa (palanut ?) hiekka
- maalajien raja
- kaivetun alueen reuna
- kaivausalueen reuna
- kivi
- korkeusluvut, pinta / taso 1 / taso 3
- korkeusluvut, yläpinta / pohja

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

Alue I

Ruudut 497-503/465-469

Taso 6

Mittakaava 1:50

Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy

Piirtänyt Antti Bilund

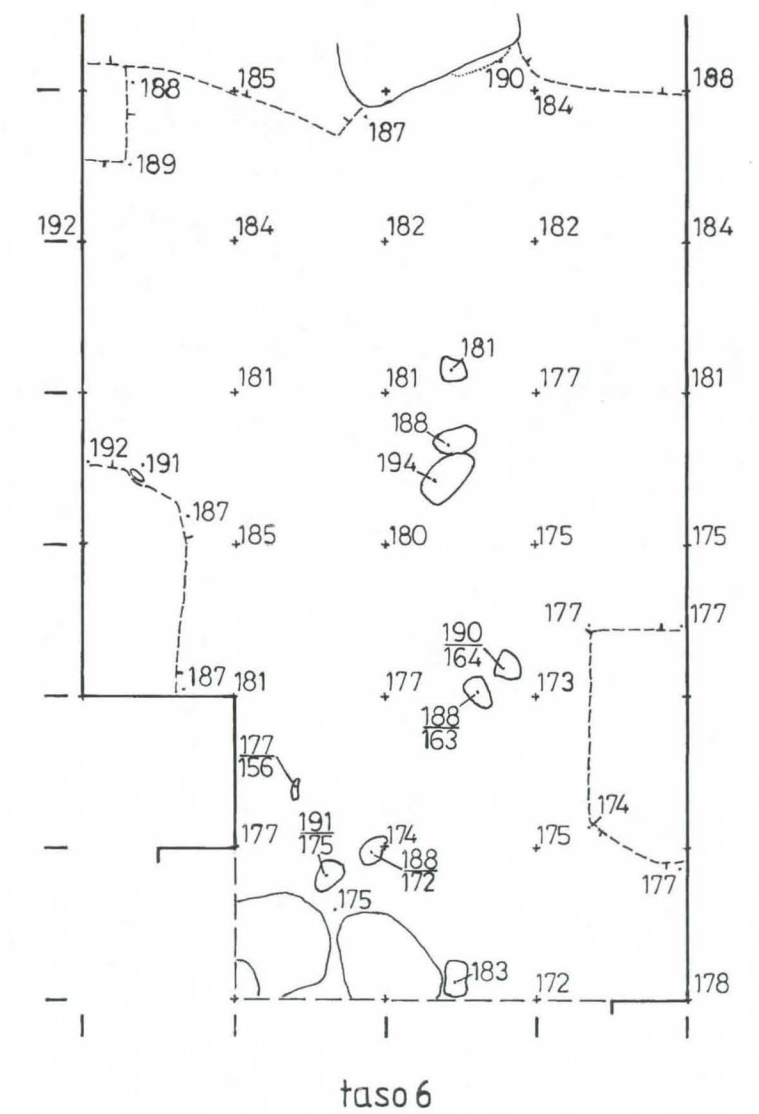
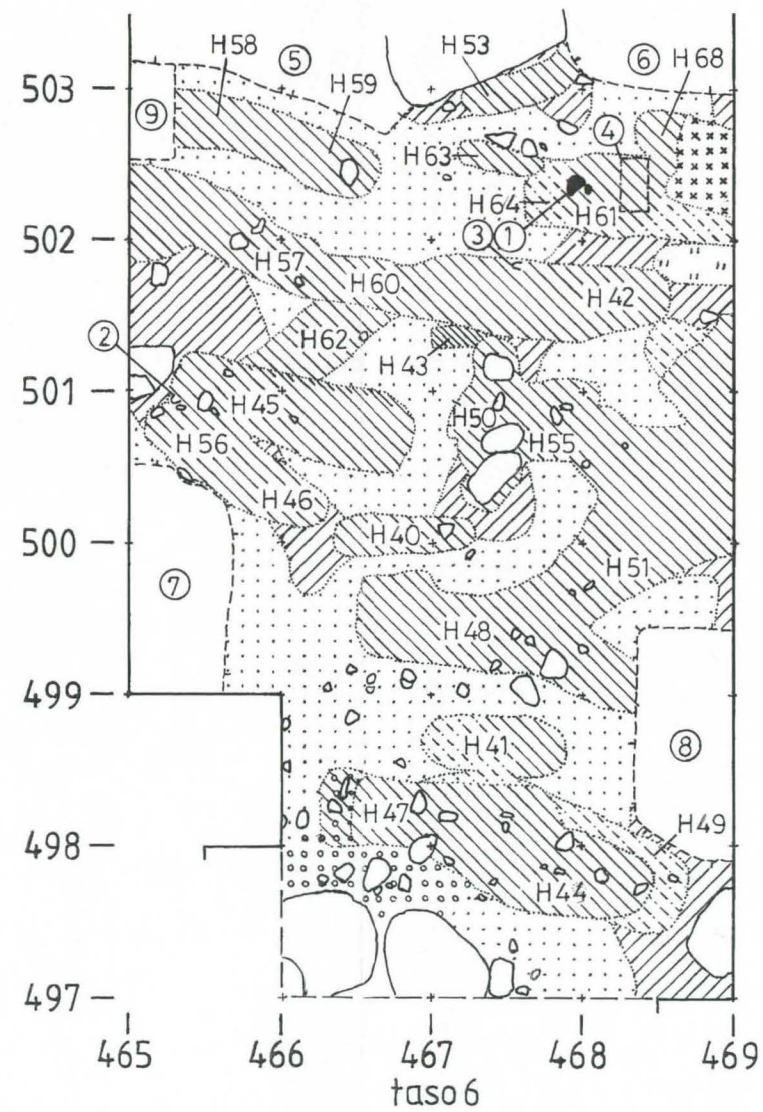
Huomautuksia:

- 1 kallon luita, z = 191-172
- 2 hampaita (alaleuka), z = 197-193
- 3 hampaita (alaleuka), z = 188-182
- 4 maanäyte 20/2000
- 5 tasoa 6 ei piirretty, katso kartta 8
- 6 tasoa 6 ei piirretty, katso kartta 9
- 7 jätetty tasoon 4
- 8 jätetty tasoon 5
- 9 jätetty tasoon 5

3 m

	harmaanruskea tasaväriinen likamaa
	tumma harmaanruskea likamaa
	vaalea, harmaanruskea likamaa
	soransekainen harmaanruskea likamaa
	läikikäs ruskea-musta-puna-kirjava likamaa
	kirjava kellanruskea likamaa
	punertava (palanut ?) hiekka
	keltainen, hieno hiekka
	keltainen -harmahtava sorainen hiekka
	maalajien raja
	yrkkä reuna, laskusuunta
	näytteenottoalueen raja
	kaivetun alueen reuna
	kaivausalueen reuna
	kivi
	muu materiaali (kts. huom.)
	korkeusluku
	haudan numero
	huomautus

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

Alue I

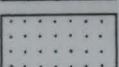

Ruudut 500-502/465-469

Taso 7

Mittakaava 1:50

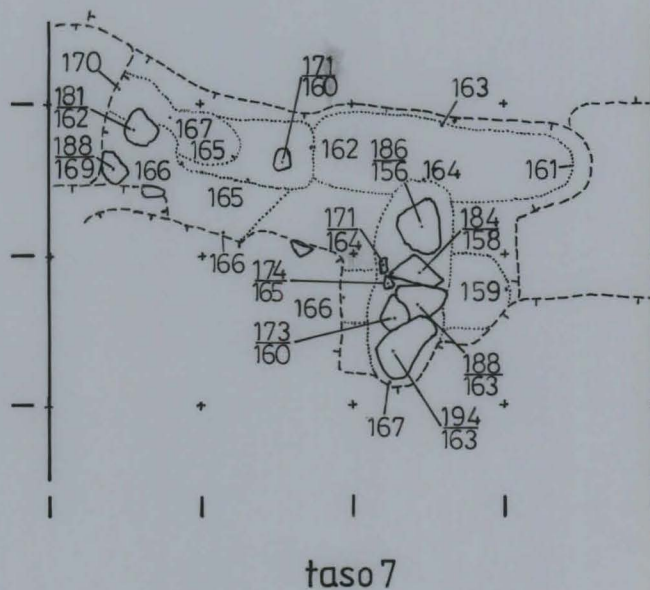
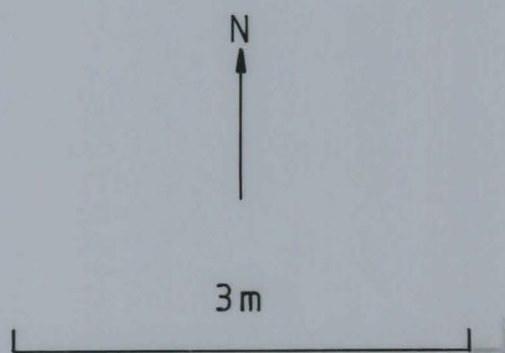
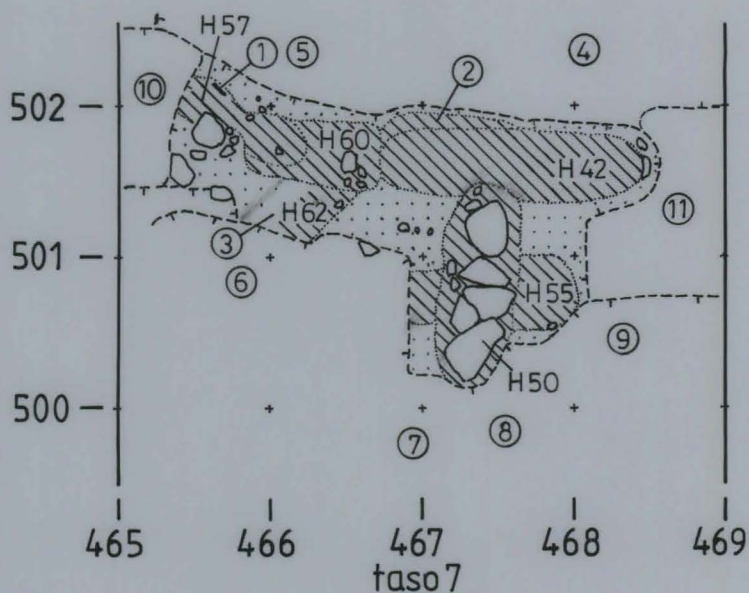
Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy

Piirtänyt Antti Bilund

	harmaanruskea tasavärinen likamaa
	keltainen, hieno hiekka
	maalajien raja
	jyrkkä reuna, laskusuunta
	kaivausalueen reuna
	kivi
	muu materiaali (kts. huom.)
	korkeusluku
	haudan numero
	huomautus

Huomautuksia:

- 1 luu, z = 172-171
- 2 vaaleampi alue kuin etelämpänä
- 3 hautaläikkä häviää (vaalenee), luoteislaita jo hävinnyt, tulee uudelleen näkyviin alempana
- 4 haudat kaivettu 6. kerroksessa
- 5 katso kartta 16
- 6 katso kartta 12
- 7 katso kartta 13
- 8 katso kartta 14
- 9 katso kartta 17
- 10 jätetty kartassa 16 näkyvään tasoon
- 11 jätetty tasoon 6

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

Alue I

Ruudut 503-505/465-467 noin

70 cm:n syvyydessä

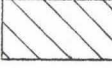
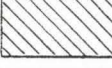
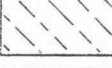
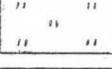

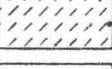
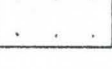

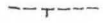

Mittakaava 1:10

Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy

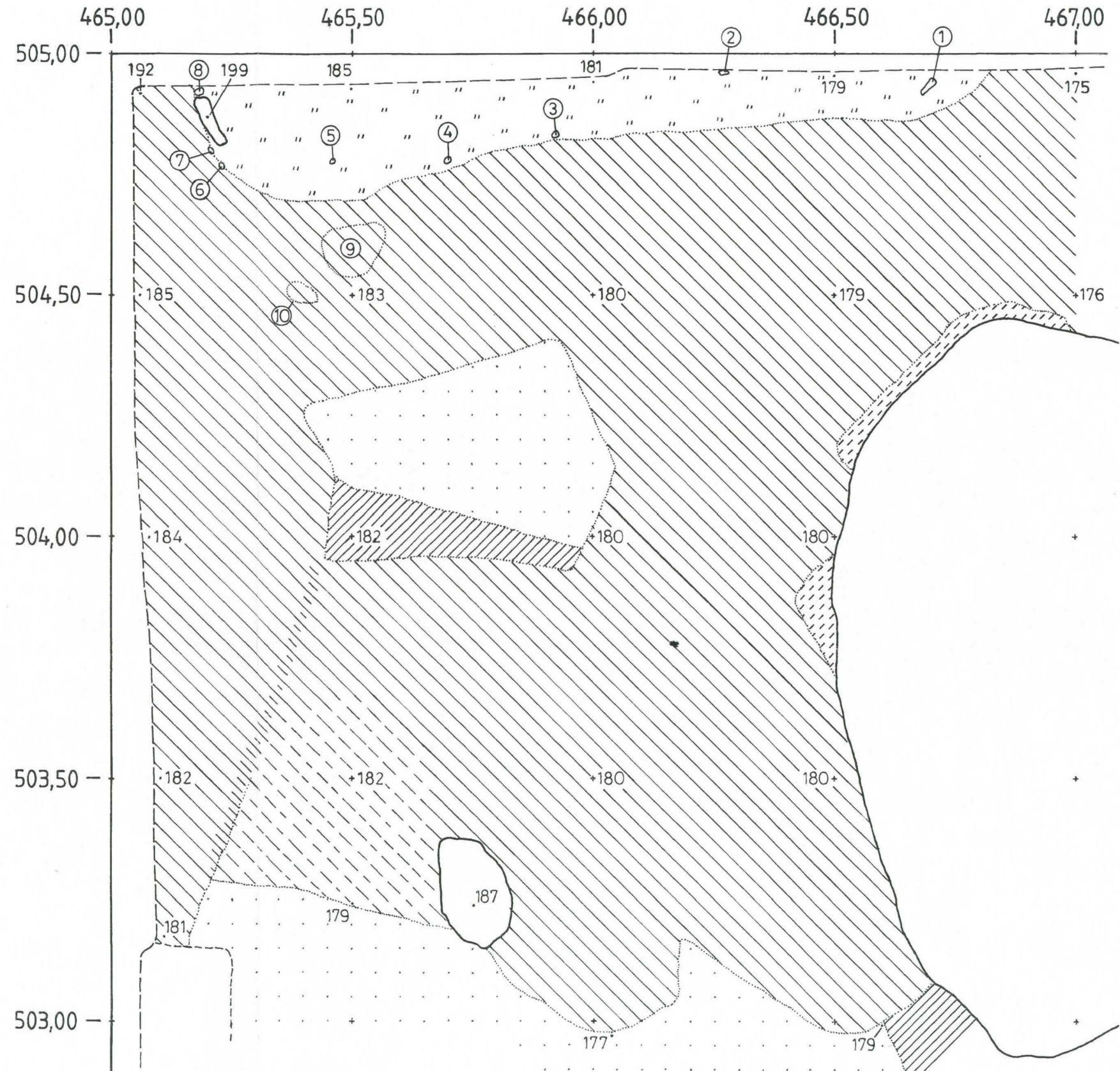
Piirtänyt Antti Bilund

Huomautuksia:

- 1 rautanaula (?), z = 179
- 2 rautaesine, z = 180
- 3 rautanaula (?), z = 180
- 4 rautanaula (?), z = 182
- 5 rautanaula (?), z = 187
- 6 rautanaula (?), z = 189
- 7 rautanaula (?), z = 191
- 8 rautanaula (?)
- 9 kallon osia, hampaita, z = 187
- 10 luuta

	harmaanruskea likamaa
	tumma harmaanruskea likamaa
	vaalea harmaanruskea likamaa
	kirjava kellanruskea likamaa
	punertavan ruskea (palanut ?) hiekka
	punainen, ruosteinen kova hiekka
	hieno keltainen hiekka
	maalajien raja
	jyrkkä reuna, laskusuunta
	kaivetun alueen reuna
	kaivausalueen reuna
	kivi
	muu materiaali (katso huomautukset)
	korkeusluku
	huomautus

1 m

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

Alue I

Ruudut 503-504/468-469 noin

70 cm:n syvyydessä

Mittakaava 1:50

Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy

Piirtänyt Antti Bilund

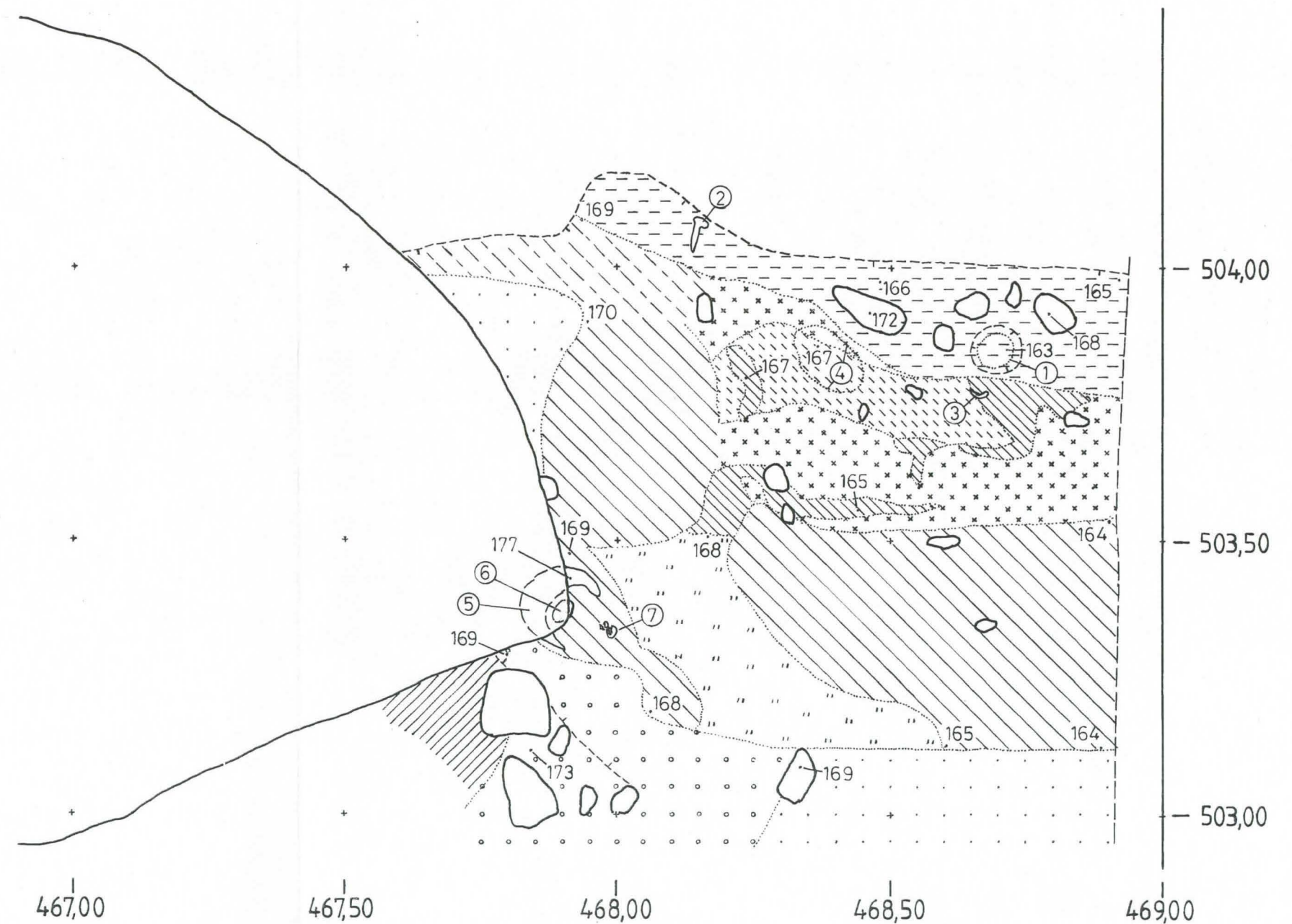
Huomautuksia:

- 1 hampaita, z = 164
- 2 rautanaula KM 32456:71, z = 168
- 3 pronssivartaan kat:elma KM 32456:36, z = 165
- 4 kallon jäännöksiä, enimmäkseen piirretyt tason yläpuolella, mutta alin pala alempana, kupera puoli alaspäin, ja sen alla tumma kerros (alkuperäisellä paikallaan ?), z = 180-164
- 5 kallo, osittain kiven kulman alla, sisällä kivi (huomautus 6)
- 6 kivi
- 7 hampaita

1 m

	tumma, harmaanruskea hiekka (modernin kuopan täyte ?)
	harmaanruskea tasavärinen likamaa
	hyvin tumma likamaa (arkun ja vainajan jäänteitä ?)
	tummanharmaa likamaa (arkun ja vainajan jäänteitä ?)
	tumma, läikikäs likamaa (hautakuopan täyte ?)
	kirjava kellanruskea likamaa
	vaaleaharmaa, kirjava hiekka
	punertava (palanut ?) hiekka
	keltainen, hieno hiekka
	keltainen sorainen hiekka
	maalajien raja
	jyrkkä reuna, laskusuunta
	kaivetun alueen reuna
	kaivausalueen reuna
	kivi
	muu materiaali (kts. huom.)
	korkeusluku
	huomautus

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

Alue I

Itäprofiili, $x = 502,80-504,50$, $y = 469$

Mittakaava 1:50

Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy

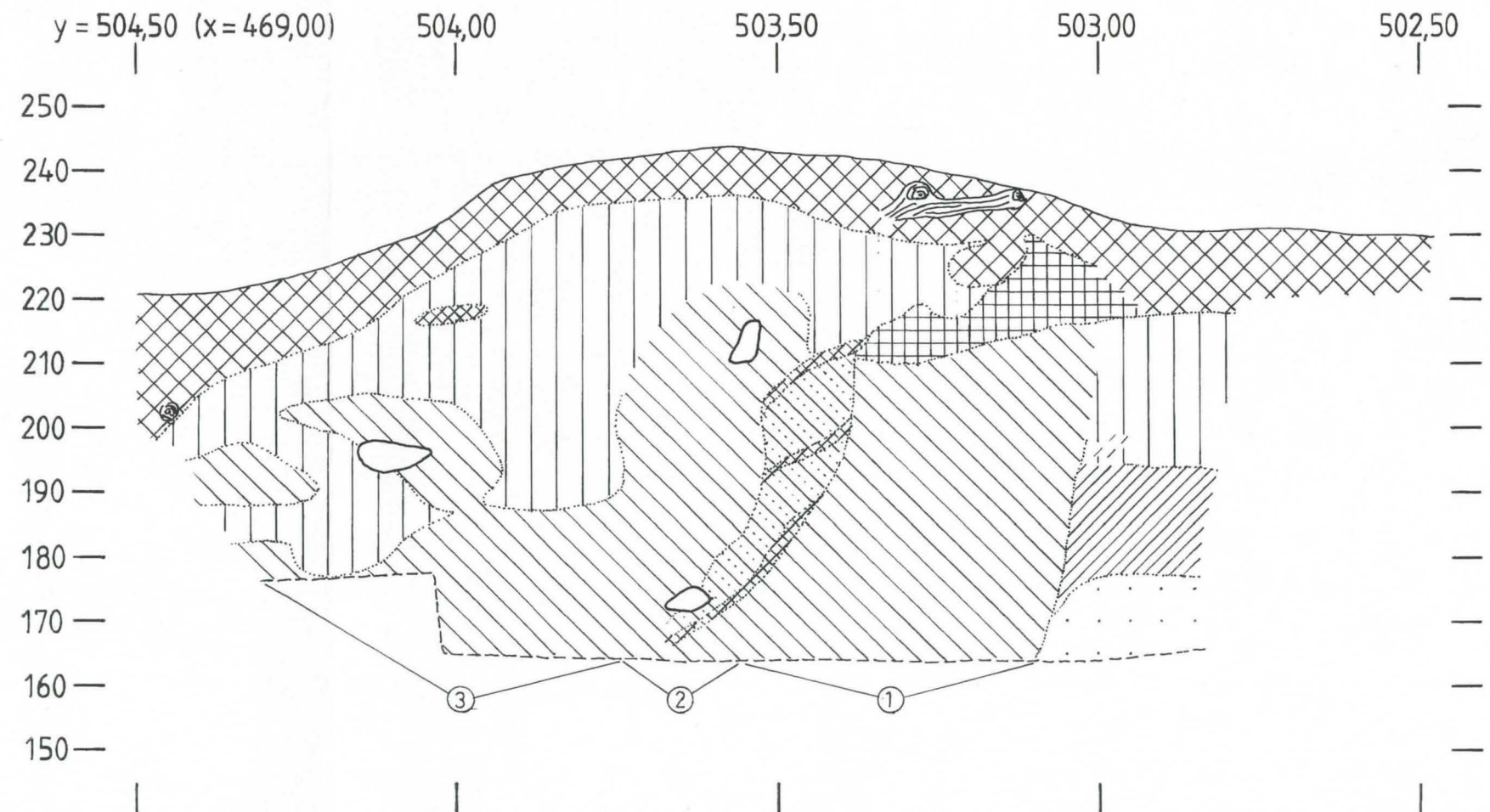
Piirtänyt Antti Bilund

Huomautuksia:

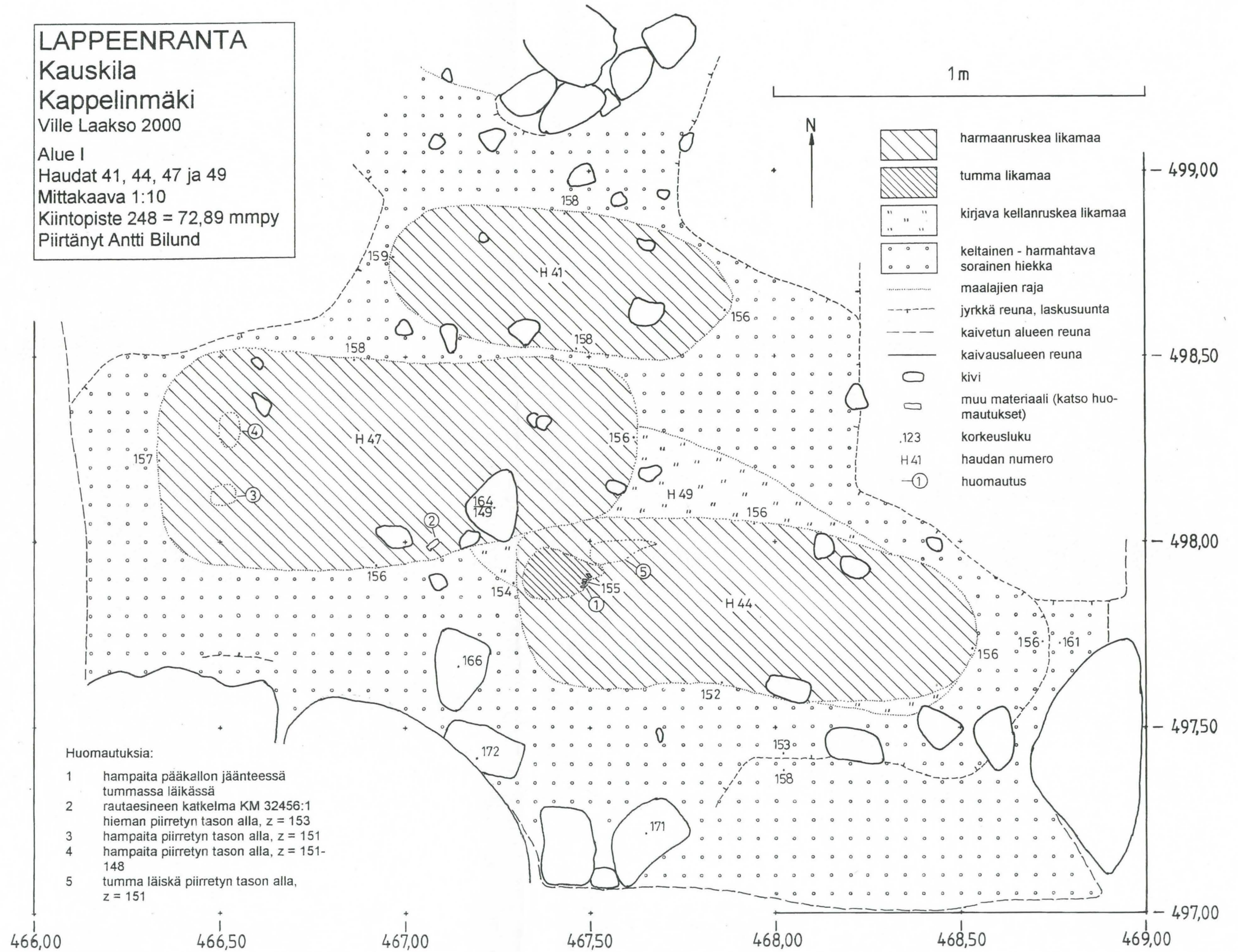
- 1 ilmeisesti hautakuopan täyte
- 2 profiilin juurella olevassa tasossa (kartta 9) ilmeisesti haudan pohja
- 3 ilmeisesti moderninkuopan täyte

1 m

LAPPEENRANTA
Kauskila
Kappelinmäki
 Ville Laakso 2000
 Alue I
 Haudat 41, 44, 47 ja 49
 Mittakaava 1:10
 Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy
 Piirtänyt Antti Bilund

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

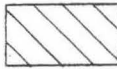

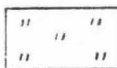
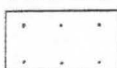
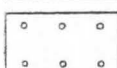

Alue I

Haudat 45, 46, 56 ja 62

Mittakaava 1:10

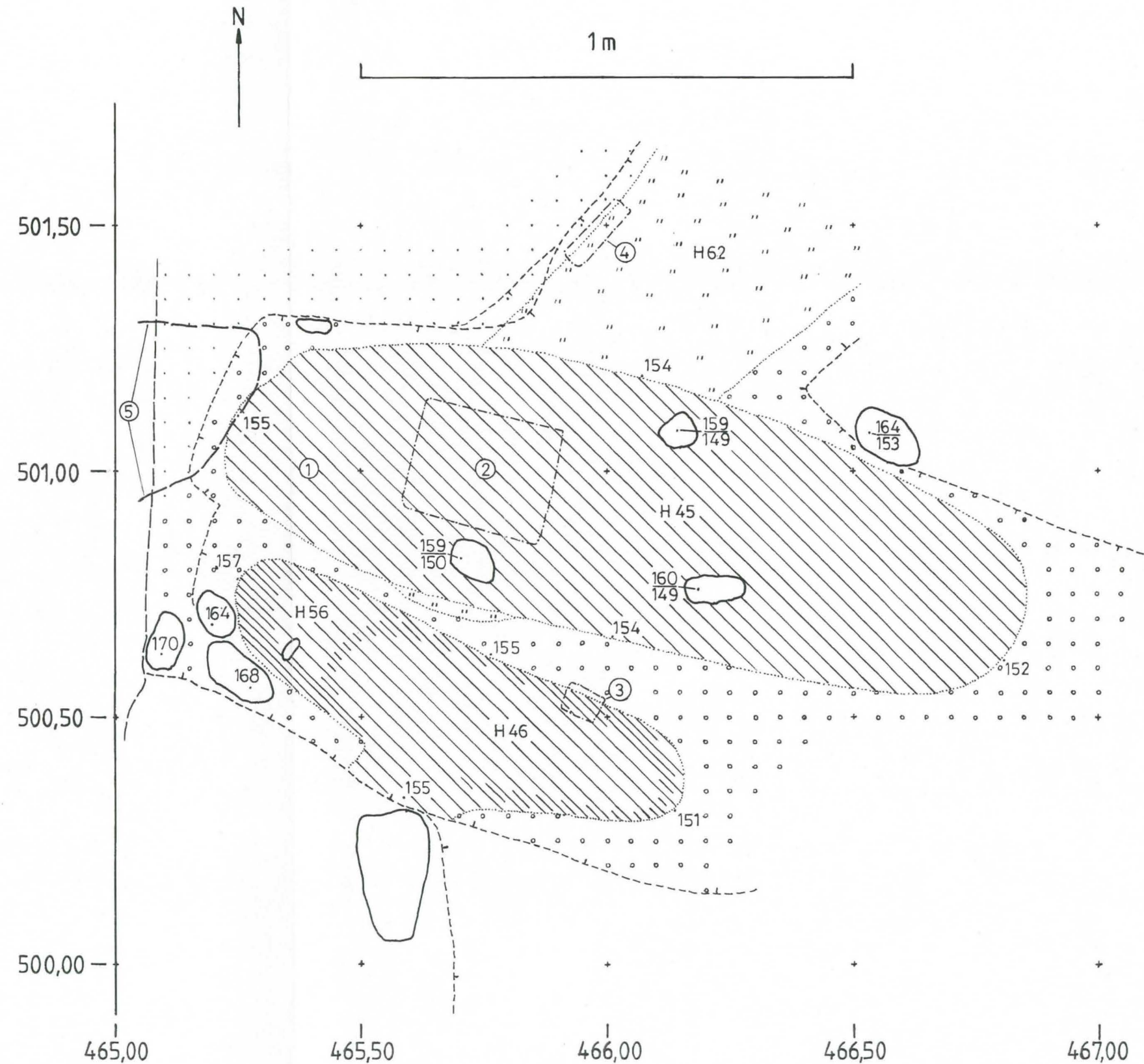
Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy

Piirtänyt Antti Bilund

	harmaanruskea likamaa
	tumma harmaanruskea likamaa
	kirjava kellanruskea likamaa
	hieno keltainen hiekka
	keltainen - harmahtava sorainen hiekka
	maalajien raja
	jyrkkä reuna, laskusuunta
	näytteenottoalueen raja
	kaivetun alueen reuna
	kaivausalueen reuna
	kivi
.123	korkeusluku
H 45	haudan numero
①	huomautus

Huomautuksia:

- 1 hampaista, z = 155
- 2 maanäyte 29/2000, z = 153-150
- 3 hiilinäyte 10/2000, z = 151
- 4 hiilinäyte 11/2000 piirretyn tason alapuolelta, z = 148
- 5 kivi ylempänä profiilissa

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

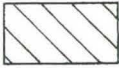
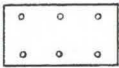

Alue I

Hauta 48

Mittakaava 1:10

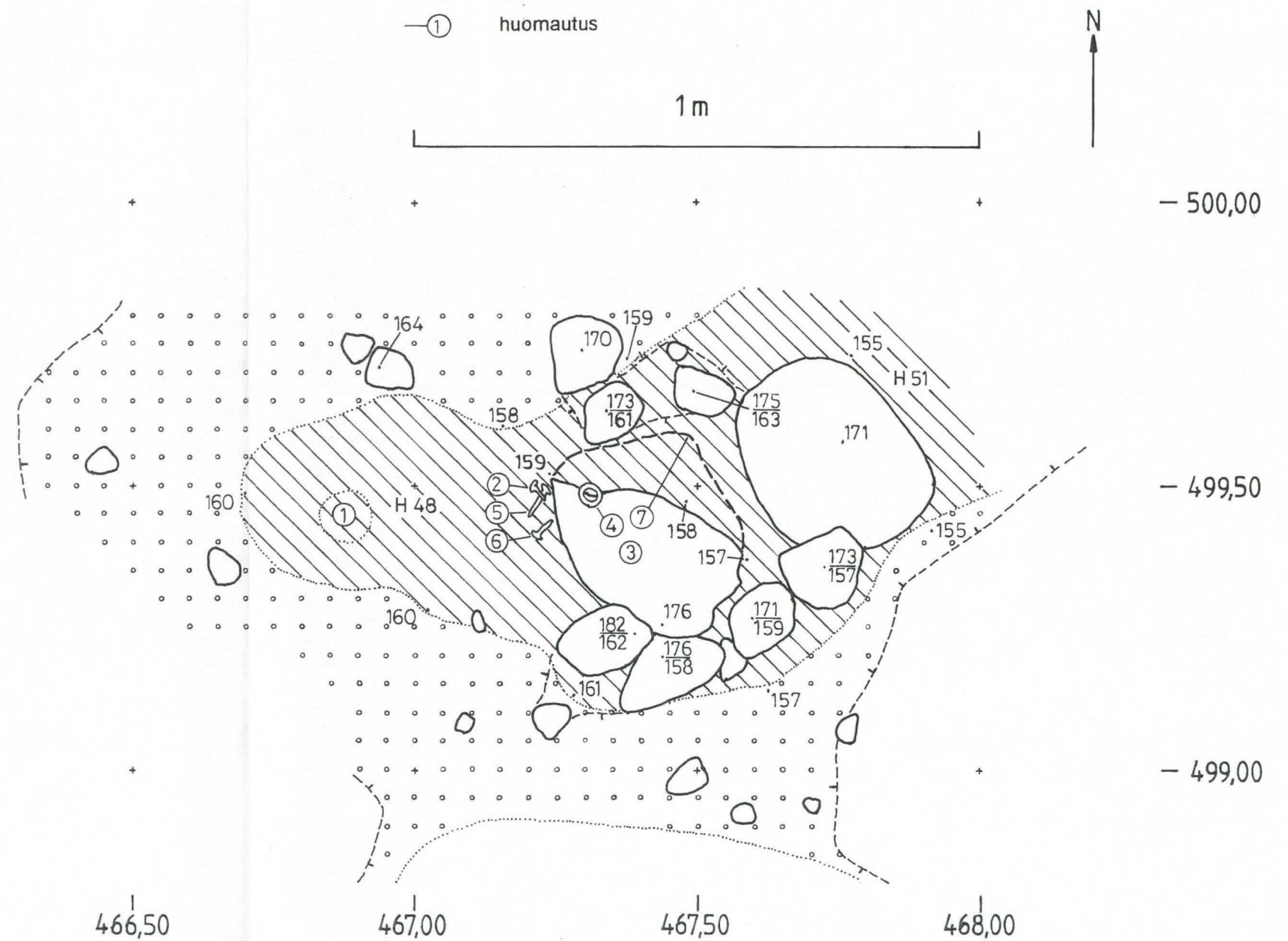
Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy

Piirtänyt Antti Bilund

	harmaanruskea likamaa
	keltainen - harmahtava sorainen hiekka
	maalajien raja
	jyrkkä reuna, laskusuunta
	kivi
	muu materiaali (katso huomautukset)
.123	korkeusluku
H 48	haudan numero
①	huomautus

Huomautuksia:

- 1 hampaita piirretyn tason yläpuolella, z = 166-160
- 2 rautanaula KM 32456:6, z = 161-158
- 3 kallo viiston laakakiven alla onkalossa
- 4 rautaesineen (renkaan ?) katkelma KM 32456:4, z = 165-162
- 5 rautanaula KM 32456:2, z = 158-154
- 6 rautanaula KM 32456:3, z = 157-153
- 7 laakakiven reuna piirretyn tason alla, alin kohta z = 147

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

Alue I

Hauta 51

Mittakaava 1:10

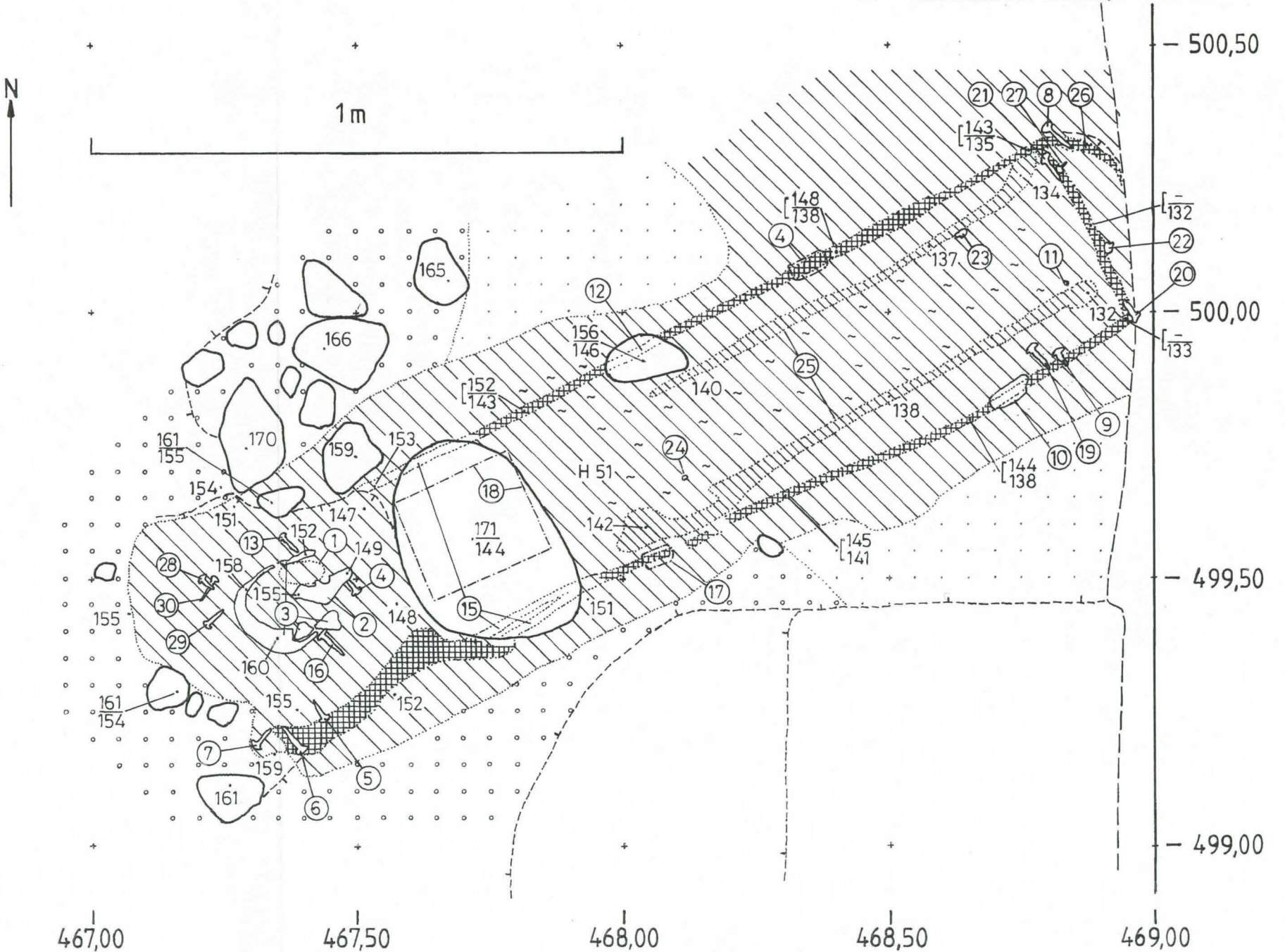
Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy

Piirtänyt Antti Bilund

	harmaanruskea likamaa
	kirjava, läikikäs tumma likamaa
	tummanruskea massa, vainajan jäännöksiä
	tumma, lähes musta likamaa, arkun jäännös
	hieno keltainen hiekka
	keltainen - harmahtava sorainen hiekka
	maalajien raja
	jyrkkä reuna, laskusuunta
	näytteenottoalueen raja
	kaivetun alueen reuna
	kaivausalueen reuna
	kivi
	muu materiaali (katso huomautukset)
.123	korkeusluku
$\frac{132}{123}$	korkeusluvut, pinta/pohja
$\frac{132}{123}$	korkeusluvut, arkun reuna näkyy ainakin tällä välillä
H51	haudan numero
—①	huomautus

Huomautuksia:

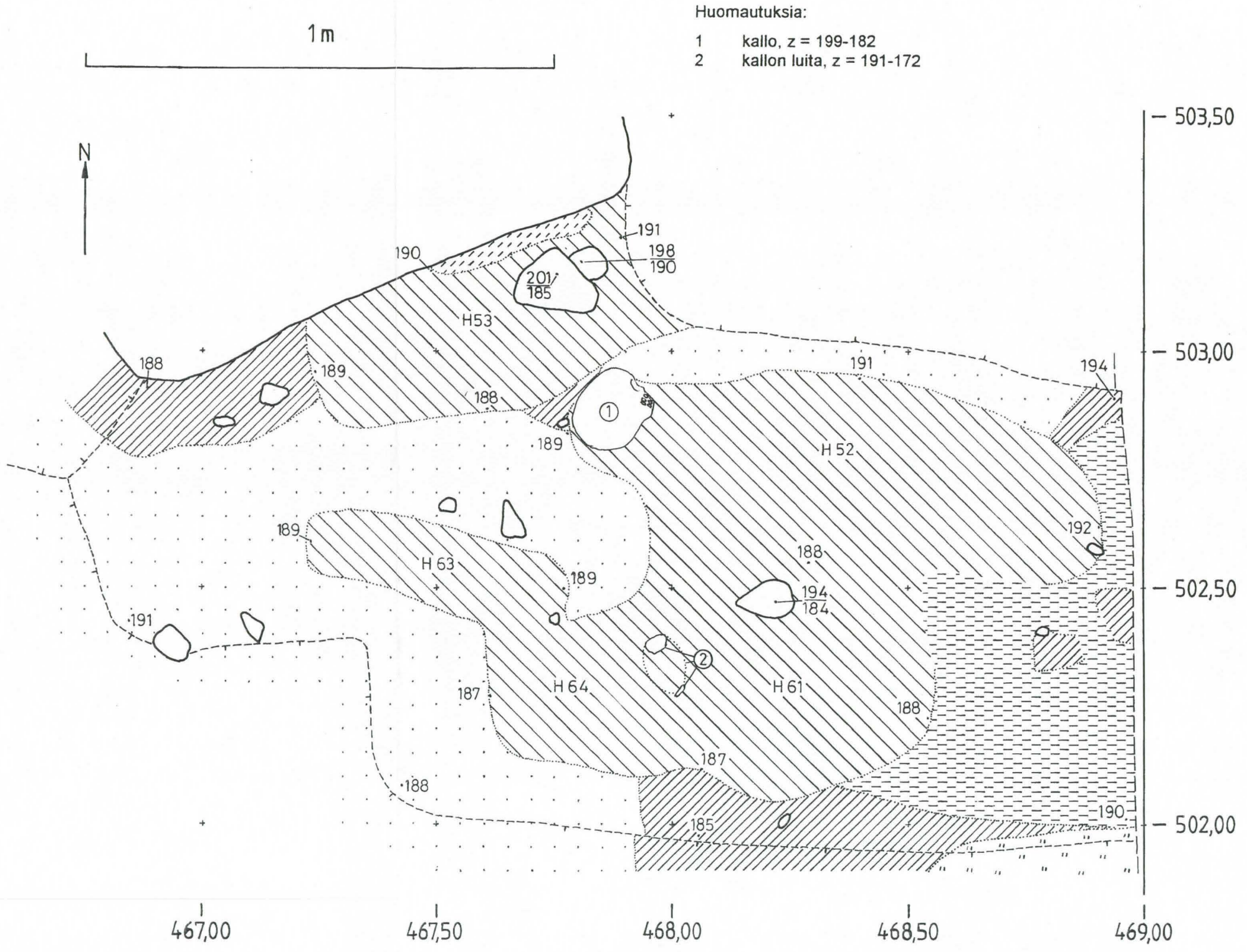
1	metsähiiren ulostetta KM 32456:12, z = 152	10	luu, z = 153	21	rautanaula KM 32456:15, z = 137-135
2	alaleuka	11	hammas, z = 149	22	rautanaula KM 32456:19, z = 140-135
3	kallo, laakakiven alla onkalossa, ylöspäin oleva pinta auki, pääkopassa ei maata, vain juuria ja 1	12	arkun reuna näkyy kiven alla	23	rautanaula KM 32456:13, z = 139-134
4	rautanaula KM 32456:11, z = 147	13	rautanaula KM 32456:5, z = 148	24	hammas, z = 142
5	rautanaula KM 32456:9, z = 155-156	14	hiilinäyte 5/2000, z = 148	25	vainajan, jalkojen luiden jäänteitä
6	rautanaula KM 32456:8, z = 159	15	arkun reuna näkyy kiven alla	26	lähes vaakasuora, noin 2 cm paksuinen kerros, samanlaista ainetta kuin arkun reuna, arkun pohjan yläpuolella
7	rautanaula KM 32456:7, z = 159	16	rautanaula KM = 32456:10, z = 149	27	rautanaula KM 32456:18, z = 134-130
8	rautanaula KM 32456:16, z = 145	17	hiilinäyte 5/2000, z = 147	28	rautanaula KM 32456:6, z = 161-158
9	rautanaula KM 324456:17, z = 146-151	18	maanäyte 21/2000, z = 148-143	29	rautanaula KM 32456:3, z = 157-153
		19	rautanaula KM 32456:14, z = 142-140	30	rautanaula KM 32456:2, z = 158-154
		20	rautanaula KM 32456:20, z = 135-132		

LAPPEENRANTA
Kauskila
Kappelinmäki
 Ville Laakso 2000

Alue I
 Haudat 52, 53, 61, 63 ja 64
 Mittakaava 1:10
 Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy
 Piirtänyt Antti Bilund

- harmaanruskea likamaa
- vaaleanruskea kirjava likamaa
- kirjava kellanruskea likamaa
- punertavan ruskea (palanut ?) hiekka
- punainen, ruosteinen kova hiekka
- hieno keltainen hiekka
- maalajien raja
- jyrkkä reuna, laskusuunta
- kaivetun alueen reuna
- kaivausalueen reuna
- kivi
- muu materiaali (katso huomautukset)
- korkeusluku
- haudan numero
- huomautus

LAPPEENRANTA

Kauskila

Kappelinmäki

Ville Laakso 2000

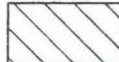
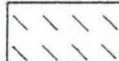

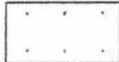

Alue I

Haudat 58 ja 59

Mittakaava 1:10

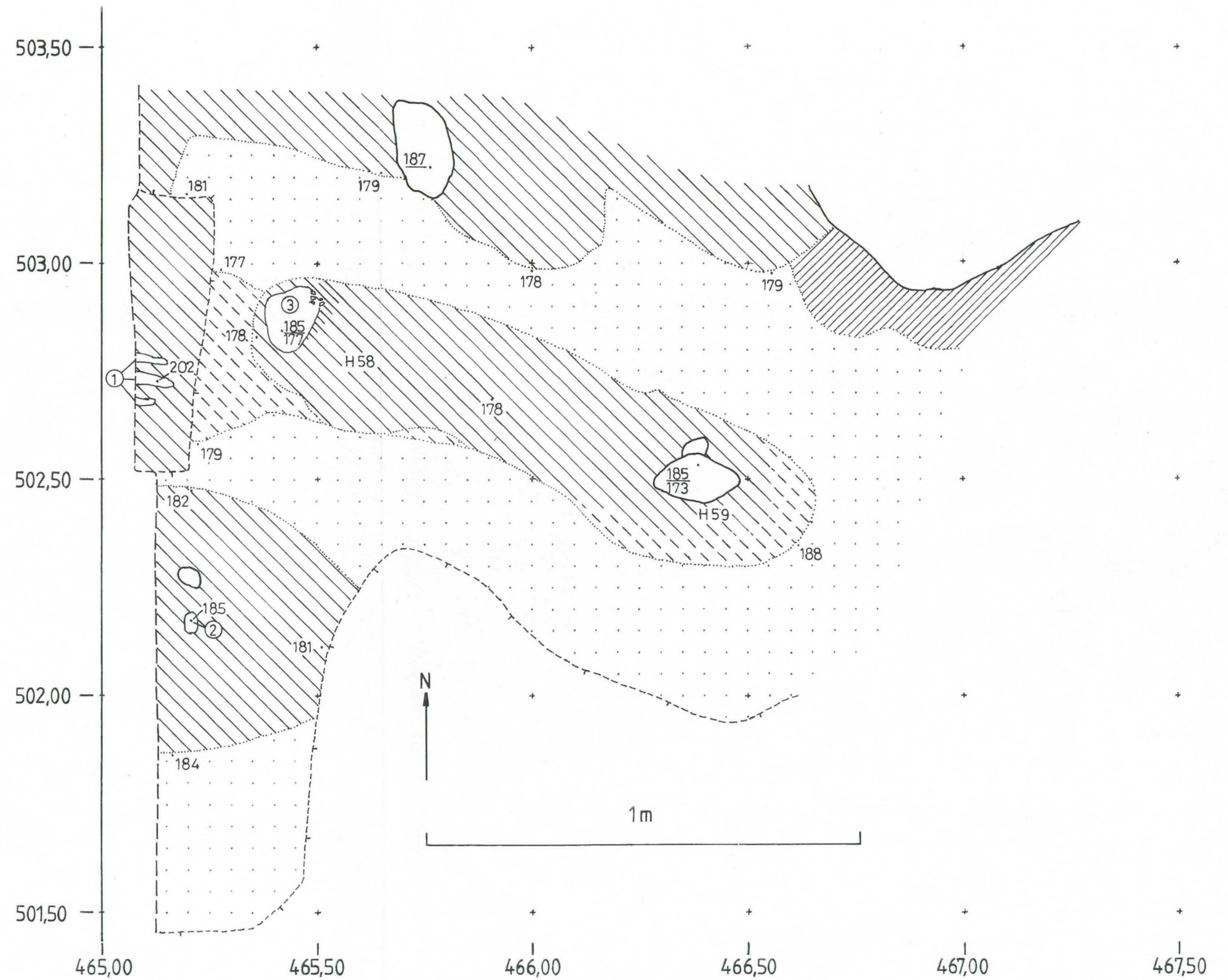
Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy

Piirtänyt Antti Bilund

	harmaanruskea likamaa
	vaalea harmaanruskea likamaa
	tummanruskea likamaa
	punertavan ruskea (palanut ?) hiekka
	hieno keltainen hiekka
	maalajien raja
	jyrkkä reuna, laskusuunta
	kaivetun alueen reuna
	kaivausalueen reuna
	kivi
	muu materiaali (katso huomautukset)
-123	korkeusluku
H 58	haudan numero
①	huomautus

Huomautuksia:

1	puun jäännöksiä tasossa 5
2	luuta
3	kallo

LAPPEENRANTA
Kauskila
Kappelinmäki
 Ville Laakso 2000
 Alue I
 Haudat 65, 66 ja 67
 Mittakaava 1:10
 Kiintopiste 248 = 72,89 mmpy
 Piirtänyt Antti Bilund

	harmaanruskea likamaa
	tumma harmaanruskea likamaa
	hieno keltainen hiekka
	keltainen - harmahtava sorainen hiekka
	maalajien raja
	jyrkkä reuna, laskusuunta
	näytteenottoalueen raja
	kaivetun alueen reuna
	kaivausalueen reuna
	kivi
.123	korkeusluku
H 65	haudan numero
①	huomautus

Huomautuksia:

- 1 hampaan muruja, z = 147
- 2 hampaita, z = 146-141
- 3 hiilinäyte 7/2000, piirretyn tason alapuolelta, z = 140
- 4 hiilinäyte 8/2000 piirretyn tason alapuolelta, z = 148
- 5 hauta51 kaivettu pois

